

Neapolský mastin mi vrátil radosť do života

strana 24 - 25

Vynovený Dom smútku

strana 6

Šaliansky Matko

strana 9

Z činnosti školského klubu

strana 16-17

Informácie a postrehy starostu obce

Vážení spoluobčania, dostáva sa vám do rúk letné vydanie nášho občasníka. Dovoľte mi, aby som v ňom podal niekoľko dôležitých informácií a postrehov. Zároveň chcem všetkým obyvateľom Likavy a čitateľom tohto občasníka popriať príjemné letné mesiace naplnené teplom, oddychom, pohodou, cestovaním a zbieraním potrebných energie a pohody do druhého polroka tohto roka.

Ing. Marián Javorka, starosta obce

Bytový dom na Paračke

Výstava 23 bytov v bývalom areáli Lesov SR formou prestavby, prístavby a nadstavby jestvujúcich objektov sa v januári rozbehla veľmi pozitívnym tempom. Búracie práce realizoval zhotoviteľ diela - firma Metrostav Slovakia, a.s. v čase kratšom, ako určoval stavebný harmonogram. Búracie práce ale odhalili mnoho konštrukčných nedostatkov s dopadom na statiku zhotovovaného diela, ktoré tempo prác pribrzdilo a vyvolalo potrebu spracovania projektovú dokumentáciu v podstate detailnejšom stupni, ako mal zhotoviteľ k dispozícii. Obec Likava vynaložila maximálne úsilie na obstaranie tejto dokumentácie, no vyťaženosť projektantov spôsobila dodanie tejto dokumentácie zhruba po dvoch mesiacoch od začatia jej spracovávania. V snahe skrátiť prestoje zhotoviteľa projektanti spracovali jednotlivé stavebné celky postupne tak, aby bolo možné pracovať aspoň na menšej z prerábaných budov, resp. na základových konštrukciách druhej budovy čo najskôr. Všetky postupy a kroky boli prerokované na kontrolných dňoch. Všetky zmeny a technické návrhy musí posudzovať Okresný úrad ZA – odbor výstav-

by a bytovej politiky, ktorý takisto fyzicky posudzuje aj každú fakturáciu a objem prác a výkonov v nej obsiahnutých. Fakturáciu ovplyvnilo aj štátom určené navýšenie DPH, ktoré zmenilo celkovú cenu diela a to sa muselo riešiť prijatím dodatku k zmluve o dielo a vypracovaním žiadosti o zvýšenie úveru zo štátu, na krytie tohto navýšenia. Aj tento krok schvaľuje okresný úrad a predchádzať mu musí zasadnutie obecného zastupiteľstva. Všetko sú to na čas pomerne náročné procesy.

Aby toho nebolo málo, počas búracích prác bola v blízkosti jednej z bodov odhalená nádrž so zbytkami pohonných hmôt, ktorú v areáli pred mnohými desiatkami rokov inštaloval vtedajší majiteľ (Lesy SR). Táto bola vyhodnotená ako environmentálna záťaž, ktorej odstránenie musí vykonať odborne spôsobilá osoba. Na tento úkon musela prebehnúť séria obhliadok a cenový prieskum. Dnes už máme firmu na odstránenie tejto záťaže obstaranú. Obec prostredníctvom svojich zamestnancov a podnikateľov pôsobiacich v obci realizovala množstvo prác, ktoré neboli súčasťou zazmluvnených výkonov (terénne úpravy, likvidácie objektov v okolí prerábaných stavieb, výrub drevín, odvoz vzniknutých odpadov, likvidáciu žumpy objavenej pri obnažení základových konštrukcií a mnohé ďalšie). Odobratie zemi-ny z príslušného svahu pre potreby prístavby na jednej z budov vyvolalo potrebu

objednať statický posudok svahu a pravdepodobne naprojektovať oporný múr na jeho stabilizáciu.

Veľa komplikácií a málo pochopenia zo strany zhotoviteľa. Tlak na obec z jeho strany narastal a dospel až do fázy, že zhotoviteľ začiatkom apríla zmluvu o dielo vypovedal. Obci tak vznikli ďalšie komplikácie: detailne verifikovať a potvrdiť všetky bývalým zhotoviteľom zrealizované práce, či už podľa zmluvy, alebo nad jej rámec, vyvolať kontrolu nadriadeného orgánu na mieste a dobre pripraviť a spustiť nové verejné obstarávanie. Toto v čase redakčnej uzávierky týchto novín ešte nebolo ukončené. Obec s novým zhotoviteľom čaká neľahká úloha, napriek dvojmesačnému prestoju dokončiť stavbu najneskôr v marci 2026, pretože týmto termínom je obec zmluvne zaviazaná. Dôležité je, že dodržanie tohto termínu je reálne. Kritériá, podľa ktorých budú po skolaudovaní stavby byty pridelené žiadateľom ešte neboli určené.

Ďakujem poslancom obecného zastupiteľstva, dozorom a projektovému manažérovi za pomoc a podporu v popísaných aktivitách.

Hviezdoslavova ulica

V procese prípravy kompletnej rekonštrukcie tejto ulice je potrebné doriešiť najkomplikovanejšiu technickú záležitosť, ktorou je odvedenie dažďových vôd z nej, z kultúrneho domu, spevňených plôch a z príslušných rodinných domov do vodného recipientu. Zároveň je potrebné mať uistenie o dostatočnej kvalite inžinierskych sietí (najmä vodovodných prípojok), ktorých prípadné poruchy po realizácii opravy cesty by mohli celý získaný efekt úplne znegovať. Preto v najbližších dňoch vykonajú členovia stavebnej komisie návštevy u majiteľov rodinných domov s anketou zameranou na reálne posúdenie kvality vodovodných prípojok, ich vek, odvedenie dažďových vôd z dvorov a domov, napojenie splaškov do verejnej kanalizácie. Po vyhodnotení týchto informácií projektanti vypracujú pracovnú verziu projektovú dokumentáciu, ktorú obec predstaví na verejnom hovore, kde odprezентuje podmienky, predpokladaný časový harmonogram realizácie opravy a aj očakávané komplikácie ňou spôsobené. Zopakujem už v minulosti povedané či napísané: cieľom rekonštrukcie je nielen obnova asfaltového povrchu ulice, ale aj jej rozšírenie, kvalitné odvodnenie, eliminácia potenciálnych porúch v nej uložených inžinierskych sietí a zvýšenie bezpečnosti pri pohybe po nej.

Treba pripomenúť, že táto rekonštrukcia je spojená s realizáciou obcou Likava vyvolanej investície u Vodárenskej spoločnosti Ružomberok, a.s. – kompletnej výmeny hlavného vodovodného potrubia

(investíciu hradí VSR). Spoločné práce tak treba zahrnúť do spoločnej projektovej dokumentácie, stavebne povoliť a časovo zosynchronizovať. Na materiály a práce, ktoré súvisia s obnovou cestného telesa a dažďovej kanalizácie (investíciu hradí obec) bude potrebné realizovať verejnú obstarávanie. Vzhľadom na uvedený stupeň prípravy a kapacitné možnosti vodárov je vysoko pravdepodobné, že realizácia kompletnej obnovy Hviezdoslavovej ulice sa presunie na r. 2026.

Zberný dvor

Už prvé mesiace prevádzky nového zberného dvora priniesli potrebu aktualizovať systém odpadového hospodárstva v obci (napr. aktualizáciou VZN o odpadoch) a tiež aktualizovať zmluvy so zberovými spoločnosťami, aby každú zbieranú separovanú zložku odpadu obec mohla odovzdávať aspoň dvom zberovým spoločnostiam; a to z dôvodu alternatívy v prípade výpadku ktorejkoľvek z nich a tiež možnosti výberu lacnejšej zberovky.

Najzásadnejšou zmenou systému odpadového hospodárstva bolo upustenie od zberu zeleného odpadu po domácnostiach. Dôvody: zberný dvor má vybudovanú skládku na dočasné uloženie tohto odpadu, odpad sa môže triediť pre potreby jeho lepšieho zhodnocovania a obec má zazmluvnenú zberovú spoločnosť, ktorá tento odpad odváža a zhodnocuje. Certifikované odovzdávanie tohto odpadu umožňuje získať údaj o presnom množstve jeho produkcie v obci a jeho ďalšie uloženie resp. zhodnotenie je legálne.

Kapacita zberného dvora (množstvo kontajnerov, krytých i otvorených plôch) umožňuje odpad dotriediť už na zbernom dvore a odovzdávať ho zberovým spoločnostiam za lepších finančných podmienok. Napr. stavebný odpad sa triedi na tri zložky: čistý betón, resp. železobetón, od-

pad z búračiek (omietky, dlaždice, škridla, tehla, tvrdený polystyrén) a zmiešaný stavebný odpad. Pretože prvé dve zložky sa sekundárne spracovávajú, ich uloženie na skládku je lacnejšie. Aj plasty triedime na bežné a tvrdené (napr. plastové hračky, plastový záhradný nábytok a pod.)

Na novom zbernom dvore môžeme zbierať a aj zbierame podstatne väčšie množstvá dreveného odpadu a objemného odpadu. Nebezpečný odpad môžeme ekologicky uložiť. Množstvá odpadu veľmi presne vážime kvalitnou mostovou váhou. Disponujeme modernou komunálnou technikou. Celý zberný dvor a aj priestor na vstupe do neho je osvetlený a monitorovaný kamerovým systémom. Všetky uvedené možnosti sa určite preukážu vo zvýšení percenta vytriedenosti komunálnych odpadov v našej obci.

Nový zberný dvor logicky čelí zvýšenému dopytu občanov, ktorí na ňom chcú odpad uložiť. Jeho váženie, dotriedňovanie a striktné ukladanie na konkrétne miesta spôsobuje nápor na obsluhu zberného dvora a producenti odpadu musia na jeho odovzdanie čakať. Tento deficit vyriešime rozšírením otváracích hodín pre verejnosť v najbližších týždňoch, kde uvažujeme o ich posunutí viac do popoludňajších hodín. Aj preto bude potrebné aktualizovať prevádzkový poriadok zberného dvora a aj spomínané VZN o odpadoch

Kamery inštalované na zbernom dvore stále odhaľujú viaceré prípady nezodpovedného správania sa pri odovzdávaní odpadu. Ide najmä o pohodenie odpadu pred vstupnú bránu do zberného dvora, alebo kontamináciu vytriedeného odpadu pripraveného na odovzdanie. Pred posledným zberom plastov takto niekto vysypal do veľkých 1100 litrových kontajnerov s vytriedenými plastami pripravených pred zberným dvorom deň vopred na raňajšie vyprázdenie nejaký sypký dráždivý prášok. Celý odpad znehodnotil a tento musel byť preklasifikovaný ako zmiešaný odpad. Upozorňujem, že

kamery takýchto nespratníkov dokážu odhaliť; a to aj ak svoje výčiny praktikujú pod rúškom tmy.

Jediné odpady, ktoré zbierame aj mimo zberného dvora na samostatných stojiskách sú sklo, kuchynský odpad, textil a odpad z cintorína, ktorý sa vďaka zodpovednému prístupu darí celkom dobre triediť. Aj tu však treba upozorniť na viaceré nedostatky. Kontajnery so sklom bývajú nezriedka kontaminované inými druhmi odpadov. V kontajneroch na textil končia produkty, ktoré tam nepatria, pretože do nich sa má ukladať len šatstvo použiteľné na opätovné nosenie. Roztrhané, znečistené alebo znehodnotené kusy odevov, patria do zmiešaného komunálneho odpadu. Už vôbec sem nepatria pracovné odevy, vankúše, periny či matrace.

Osobitnou kapitolou je kuchynský odpad, nádoby na ktorý si niekto občas mylí s hnojiskom. Nie je raritou, že sa v nádobách na tento odpad alebo vedľa nich nájdu uhynuté či usmrtené zvieratá, alebo ich časti, vrátane vnútornosti. Buďme zodpovední a ukladajme do nich len to, čo tam patrí: zvyšky jedál a potravín, zvyšky ovocia a zeleniny, zvyšky pečiva a obilnín, šupky a jadrá z ovocia, cestoviny, zvyšky z odšťavovačov, kávy a čajov, škrupiny z vajec a orechov, rastlinné časti a iné nespotrebované časti jedál a potravín biologického pôvodu.

Obec Likavka spracovala projektový zámer na nákup kompostérov na domáce kompostovanie, ktorý bol schválený kooperačnou radou Územia udržateľného mestského rozvoja Ružomberok – Liptovský Mikuláš, ktorého sme súčasťou. Základným pravidlom v odpadovom hospodárstve totiž je odpad likvidovať, resp. zhodnocovať na miestach, kde vzniká.

Poslednou informáciou týkajúcou sa odpadového hospodárstva v obci je príslub zavedenia váženého množstvomového zberu zmesového komunálneho odpadu v r. 2026, ktorý sa žiaľ nepodarilo spustiť už v tomto roku, za čo sa ospravedlňujem.

Stavebný zámer musí obsahovať podrobnú dokumentáciu stavby zohľadňujúcu všetky znaky vyhradenej stavby.

Stavebný úrad

- vydáva rozhodnutia o stavebnom zámere,
- vybavuje ohlásenia,
- overuje projekty stavby,
- vydáva kolaudačné osvedčenia a overuje dokumentáciu skutočného zhotovenia stavby,
- povoľuje dočasné užívanie stavby,
- povoľuje predčasné užívanie stavby,
- poskytuje súčinnosť stavebnému inšpektorátu pri výkone jeho úloh,
- eviduje údaje v registri výstavby,
- spolupracuje s obecnou políciou a s obcami v stavebnom obvode pri sledovaní stavebnej činnosti a stavebno-technického stavu stavieb v obci,
- preskúmava spôsobilosť stavby na užívanie,
- podáva podnet stavebnému inšpektorátu na vykonanie štátneho stavebného dohľadu.

Čo sa nemení !!!

Stavebným úradom je Obec Likavka, kde sa evidujú všetky stavebné žiadosti. Väčšinu úkonov v stavebnom konaní pre našu obec reálne vykonáva Mesto Ružomberok - Oddelenie MR, SOÚ, ÚR a SP (stavebné). Stavby, ktoré boli ohlásené, povolené, resp. stavebné konanie o nich bolo započaté pred účinnosťou nového stavebného zákona sú posudzované podľa ustanovení stavebného zákona v znení platnom pred 1.4.2025.

Ak je to nevyhnutné, najmä z dôvodu stiesnených pomerov v mieste uskutočňovania stavebných prác, stavebný úrad môže v rozhodnutí o stavebnom zámere uložiť vlastníčkovi susedného pozemku alebo susednej stavby, aby na nevyhnutný čas a v nevyhnutnom rozsahu strpel uskutočnenie stavebných prác z jeho pozemku alebo stavby. Rovnaké oprávnenie má stavebný inšpektorát na uskutočnenie nariadených stavebných prác.

Ten, v prospech koho stavebný úrad alebo stavebný inšpektorát uložil takéto opatrenie, je povinný vopred oznámiť uskutočňovanie stavebných prác a dbať, aby čo najmenej rušil užívanie susednej stavby alebo susedného pozemku a aby uskutočňovanými stavebnými prácami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť; je povinný po skončení stavebných prác uviesť stavbu alebo pozemok do pôvodného stavu, alebo ak to nie je možné, nahradiť spôsobenú škodu podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.

Legalizácia tzv. čiernych stavieb z minulých období, tzv. generálny pardon, o ktorom sme v Likavane písali takto pred rokom, pokračuje za nezmenených podmienok až do r. 2029. Stavby, ktoré ale boli započaté bez povolenia po 1.4.2024, už nebude možné akokoľvek dodatočne povoliť a legalizovať. Na takéto stavby musí stavebný úrad vydať jedine rozhodnutie o ich odstránení.

Ihrisko na Vyšnom konci

Ihrisko pre každé dieťa v Obci Likavka bolo budované na základe podporeného projektu v rámci dotačného systému Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Tento projekt bol podporený dotáciou 33.100 eur, ktorá bola určená na obstaranie hracích prvkov ihriska z agátového dreva. Tých je celkovo deväť: loď Pinta, hojdačka hniezdo (2 ks) – inkluzívny prvok, kolotoč – inkluzívny prvok, pieskovisko čln (2 ks) – inkluzívny prvok, reťazové hojdačky pre 4 deti (2 ks) a fitdráha. Okrem nich tvoria mobiliár ihriska aj dve lavičky, infota-buľa a smetný kôš. Ihrisko je osvetlené z verejného osvetlenia a bude monitorované kamerovým systémom. Ihrisko bolo stavebne dokončená na sklonku minulého roka. Interaktívne prvky v celkovej hodnote 42.510 eur dodala firma Veríme v zábavu, stavebnú časť (oplotenie a spevnené plo-

chy) v hodnote 41.121,52 eur realizovala firma JH-Road z Likavky. V máji bol dodávateľ ihriskových prvkov po našej reklamacii vykonať záručnú opravu kolotoča. V súčasnosti sme tak mohli požiadať Obec Martinček o vydanie kolaudačného rozhodnutia.

Na ihrisko bude ešte umiestnený prevádzkový poriadok. Na jeho dodržiavanie bude dohliadať a o údržbu ihriska sa bude starať vyčlenený pracovník obce.

RODINKA
RODINNÝ INKLUZÍVNY AREÁL bol vybudovaný vďaka dotácii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, pridelenej v roku 2021.

Dotácia v sume **33 100 Eur** bola poskytnutá z rozpočtovej kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky formou kapitálového transferu na vytvorenie priestoru na podporu socializácie a inklúzie detí formou detského ihriska.
Dotácia bola použitá na obstaranie interaktívnych prvkov detského ihriska.

Komunitné centrum

Z iného dotačného programu, konkrétne Programu rozvoja vidieka, z kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a z vlastných zdrojov realizuje obec Likavka prostredníctvom dodávateľa - firmy Tetrastav, s.r.o. výstavbu Komunitného centra. Jeho priestory vznikajú prestavbou bývalých skladov pod reštauráciou na strane od Hviezdoslavovej ulice. Celková hodnota stavby bola vysúťažaná na sumu 144.609,91 eur, z toho z dotačných zdrojov je financovaná sumou 60.000 eur. Náklady na stavbu vrastú ešte dotiahnutím internetovej siete do týchto priestorov a v sume 3.145,77 eur o náklady na tepelnú izoláciu stropu, ktorá nebola v projekte uvažovaná. Ďalšie náklady vynaloží obec na zariadenie tohto centra. Odovzdanie diela sa plánuje na august tohto roka. Priestor bude určený na klubovú činnosť všetkých zložiek a združení pôsobiacich v našej obci.

Dom smútku

Prvá polovica júna sa niesla aj v duchu rozsiahlych udržiavacích a modernizačných prác v priestoroch Domu smútku. Zamestnanci obce v nich realizovali maľovanie technických miestností, výmenu závesu v mieste vystavenia zosnulých, výmenu záclon, výmenu žiaroviek za úsporné svietidlá v celej budove, čistenie tienidiel stropných svietidiel v obradnej miestnosti aj v technických miestnostiach, výmenu koberca v obradnej miestnosti, výmenu vodovodných batérií, vypínačov, umývanie okenných tabúl a presklených stien a kompletne vyupratovanie všetkých priestorov. Ďakujem za kvalitne odvedenú prácu.

Počas týchto aktivít boli na východnej stene obradnej miestnosti odhalené veľké súvislé

spodnou izoláciou roky naberala do seba vlhčinu, ktorá zamŕzaním a odmŕzaním spôsobila tento nežiadúci efekt. Na posúdenie tohto stavu, určenie príčin jeho vzniku a postupu na jeho odstránenie bola prizvaná stavebná komisia, ktorá odporučila vnútorný obklad odstrániť a zvonka stavbu odizolovať. Nasiakanie vlhkosti zo strešnej konštrukcie bolo dôkladnou obhliadkou na mieste vylúčené.

V druhej polovici júna plánujeme na objekte zvonice pri Dome smútku realizovať jej obkopy, inštaláciu izolácie proti vlhkosti a terénne úpravy na vyrovnanie svahu v jej okolí.

Zvyšovanie energetickej účinnosti

Na záver chcem spomenúť ešte projekt, ktorý je posudzovaný na Environmentálnom fonde – Zvyšovanie energetickej účinnosti budovy ZŠ s MŠ Likavka – I. stupeň, spracovávanie stavebného povolenia na projekt veľmi podobného druhu, ktorý je určený na budovu II. stupňa ZŠ s MŠ a prípravu na podanie žiadosti o podporu na základe Výzvy Ministerstva cestovného ruchu a športu SR zameranej na rekonštrukciu, modernizáciu, vybavenie, zariadenie telocvični alebo inej športovej infraštruktúry zameraných predovšetkým na deti a mládež. Z nej chceme modernizovať osvetlenie a el. rozvody v školskej telocvični. Zároveň chcem všetkým obyvateľom Likavy a čitateľom tohto občasnika popriať príjemné letné mesiace naplnené teplom, oddychom, pohodou, cestovaním a zbieraním prepotrebnej energie a pohody do druhého polroka tohto roka.

*Ing. Marián Javorka
starosta obce*

Názov projektu:
Rekonštrukcia nevyužívaného objektu v obci na komunitné centrum v obci Likavka

Kód projektu:
NFP309070FSC9

Hlavný cieľ:
Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Prijímateľ:
Obec Likavka

Nenávratný finančný príspevok z EÚ: 45 000,00 €
Nenávratný finančný príspevok zo SR: 15 000,00 €
Spolufinancovanie z vlastných zdrojov: 0,00 €
Neoprávnené výdavky: 84 609,910 €

Projekt bol podporený v rámci iniciatívy LEADER z prostriedkov Miestnej akčnej skupiny Dolný Liptov

„Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investuje do vidieckych oblastí.“

plochy odutého a zvetraného čadičového obkladu. Stena, ktorá je zvnútra i zvonka obložená a teda „nedýcha“, narušenou

Uvítanie najmenších

10. apríla sa v našej obci niesla atmosféra radosti, nežnosti a symbolického nového začiatku. Na slávnostnom podujatí sme medzi seba oficiálne privítali tých najmenších – deti, ktoré sa v narodili v roku 2024 a stali sa novými občanmi našej obce.

Uvítanie detí do života patrí medzi najkrajšie chvíle v živote každej komunity. Je to chvíľa, keď si uvedomujeme, že budúcnosť je tu – v podobe malých bytostí, ktoré raz budú kráčať po našich chodníkoch, navštevovať miestnu školu, hrať sa na ihriskách či preberať štafetu života tam, kde ju my odovzdáme.

Prítomným rodičom sa v mene obce prihovril starosta obce, ktorý vyzdvihol nielen

krásu detstva, ale aj zodpovednosť, ktorú so sebou prináša rodičovstvo.

„Každé dieťa je dar. Je to nový život, nový príbeh, nový sen. Ďakujeme vám, milí rodičia, že ste si pre výchovu svojich detí vybrali práve našu obec. Veríme, že tu nájdete domov, lásku a bezpečie.“

Rodičia si z podujatia odniesli nielen milú pamiatku v podobe finančného a vecného darčeka, ale predovšetkým pocit spolupatričnosti a uznania

Z celého srdca prajeme všetkým novým malým obyvateľom veľa zdravia, šťastia a lásky – nech vyrastajú v bezpečnom a láskavom prostredí, kde sa budú cítiť doma.

Miroslava Raksová

Čistý revír = čistá príroda

Na základe projektu Čistý revír = čistá príroda a taktiež v rámci vyhlásenia 22. apríla ako Dňa zeme, ktoré v súčasnosti

predstavuje najväčšie environmentálne hnutie na svete zorganizovali členovia Poľného združenia LIKAVA- CHOČ dňa

Z MATRIKY

DECEMBER 2024 - JÚN 2025

NARODILI SA

Lukáč Kristián, Kohútová Karolína, Král Pavol, Vajdiar Teo, Cifrová Aneta, Lacko Sebastián, Lengyel Alžbeta, Grom Matej, Žoviaková Bibiana, Černáková Alžbeta

OPUSTILI NÁS

Rázgová Oľga (78), Sršňová Oľga (75), Brož Jiří (70), Mudičková Hermína (83), Bystričanová Ludmila (80), Martonová Zuzana (85), Babec Vladimír (62), Kubisová Mária (70), Turan Milan (64), Holota František (62), Lúdiková Darina (82), Magová Zuzana (74), Fajtová Kornélia (91), Tkáč Jozef (68), Lejko Bernard (94), Dobšinská Mária (84), Handák Július (60)

29.3.2025 už 7. ročník dobrovoľníckej akcie zameranej na odstránenie odpadkov z poľovného revíru, ale aj iných častí katastra obce. Viac ako 60 dobrovoľníkov zbieralo odpadky rôzneho druhu v lokalite Kramarísk, Mnícha, Žabova, strelnice, cesty na Martinček a Ružomberka. Odpad bol zbieraný do vriec a tieto členmi PZ odvážané na zberný dvor obce. Dobrovoľníci opäť vyzbierali množstvo odpa-

du, ale potešilo, že pokleslo množstvo plastového odpadu, hlavne z dôvodu výkupu plastových fliaš. Opäť potešila účasť žiakov základnej aj stredných škôl a detí, organizovaných v eRku, ktorí prejavili angažovanosť a kladný vzťah k obci a životnému prostrediu. Po skončení dobrovoľníckych aktivít bolo podané občerstvenie, ktoré pripravili likavskí poľovníci. Hlavným cieľom akcie bolo pripo-

menutie si našej závislosti na zdrojoch, ktoré nám naša Zem poskytuje a preto je potrebné ich chrániť a venovať im náležitú pozornosť. Záverom ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili týchto akcií a prispeli k tomu, že naša obec a okolitá príroda je zasa o niečo krajšia a atraktívnejšia.

Mgr. Jozef Haluška

Zmena v účtovaní cien za vodné a stočné

VÁŽENÝ ZÁKAZNÍK,
ako Váš dodávateľ pitnej vody a prevádzkovateľ verejnej kanalizácie si Vás dovoľujeme informovať o dôležitej zmene v účtovaní cien za vodné a stočné, ktorá vstúpi do platnosti od 1. 6. 2025.

Doteraz ste vo svojej faktúre platili jednu celkovú cenu za každý odobratý alebo odkanalizovaný kubický meter vody. Od 1. júna 2025 však dochádza k prechodu na tzv. dvojzložkovú cenu, ktorú zavádza Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO).

K AKEJ ZMENE DOCHÁDZA?

Nový systém cien bude pozostávať z:
- Fixnej zložky ceny – ročný poplatok za každé odberné miesto, ktorý pokrýva náklady na údržbu a prevádzku vodovodnej a kanalizačnej infraštruktúry, bez ohľadu na spotrebu.
- Variabilnej zložky ceny – poplatok za skutočne odobratý alebo odkanalizovaný objem vody (eur/m³).

PREČO SA MENÍ SPÔSOB ÚČTOVNIA?

Doteraz zákazníci s minimálnou alebo nulovou spotrebou neprispievali na prevádzku a opravy potrubí, ktoré majú ne-

ustále k dispozícii. Ich náklady znašali ostatní. Dvojzložková cena je spravodlivejšia – každý prispieva na dostupnosť služby.

ÚRSO zároveň uvádza, že priemerná cena pre bežnú domácnosť sa výrazne nezvýši. V mnohých prípadoch dôjde len k miernej zmene nakoľko variabilná cena za m³ bude nižšia ako doterajšia jednozložková cena za m³.

MODELOVÝ PŘÍKLAD :

Uvádame modelové príklady pre zaradenie odberného miesta do tarifnej skupiny T1 s vodomerom DN 20. Fixná zložka sa účtuje podľa typu služby a môže byť upravená v špecifických prípadoch:

Príklad 1 – Odberné miesto len vodné

- Vodomer DN 20
- Fakturované: len vodné
- Fixná zložka pre vodné: 10 eur/rok bez DPH

Príklad 2 – Klasická domácnosť s vodným a stočným

- Vodomer DN 20
- Fakturované: vodné a stočné
- Fixná zložka pre vodné: 10 eur/rok bez DPH

- Fixná zložka pre stočné: 10 eur/rok bez DPH

Príklad 3 – Domácnosť so všetkými službami (vodné, stočné, zrážky)

- Vodomer DN 20
- Fakturované: vodné, stočné, zrážky
- Fixná zložka pre vodné: 10 eur/rok bez DPH
- Fixná zložka pre stočné: zvýšená o 20 % vzhľadom na odvádzanie vôd zo zrážok
výsledná fixná zložka pre stočné: 12 eur/rok bez DPH

Fixná zložka sa rozpočítava aj na jednotlivé dni fakturačného obdobia. Napr. za obdobie 1. 6. 2025 – 30. 6. 2025 (30 dní) bude výpočet pre skupinu T1 nasledovný:
Fixná zložka = (ročná sadzba / 365) × počet dní fakturačného obdobia
T.j. 10 eur / 365 × 30 = 0,8219 eur bez DPH
V roku 2025 Vám bude fixná zložka účtovaná alikvotne.

KDE NÁJDETE VIAC INFORMÁCIÍ?

Vo svojej vyúčtovacej faktúre alebo v zákazníkovej zóne nájdete informáciu o tarifnej skupine svojho odberného miesta. Výšku fixnej zložky pre Vašu skupinu nájdete na našej webovej stránke www.vsr.sk. S účtovaním,

Vodárenská spoločnosť Ružomberok, a.s.

Fantastický úspech nášho žiaka v celonárodnom kole recitačnej súťaže povestí Šaliansky Maľko 2025

Vítaz okresného kola **Michal Kondra**, žiak tretieho ročníka ZŠ s MŠ Likavka, sa zúčastnil dňa 24.3.2025 krajského kola v recitačnej súťaži v prednese povesti Šaliansky Maľko v radničnom dome v Žiline. Náš recitátor sa vo veľkej konkurencii - všetkých víťazov z jednotlivých okresov v rámci kraja - rozhodne nestratil a obsadil obdivuhodné 1. miesto. Svojím víťazstvom v prvej kategórii si zabezpečil **postup do 30. ročníka celonárodného kola, ktoré sa konalo 16.5.2025 v Šali**. Michalovi sa podaril veľmi mimoriadne krásny a fantastický úspech, keď v konkurencii ôsmich víťazov krajských kôl získal s povestou Štefana Meliša Ako Belušan maslo predával, dokázal zaujať porotu autentickým a pochopeným prejavom, súčasťou ktorej bola aj pani herečka Ida Rapaičová, a získal neuveriteľne krásne a fantastické **1. miesto**. Pri tomto úspechu bol, a tento výnimočný zážitok zažil osobne, aj starosta obce Likavka Ing. Marián Javorka. Srdečne Michalovi blahoželáme a veľmi pekne ďakujeme za excelentnú reprezentáciu našej školy, obce

Likavka, okresu Ružomberok a Žilinského kraja.

Michal, aké máš pocity po získaní 1. miesta v celonárodnom kole?

Veľmi dobré a veľmi ma potešilo, že som niečo také dokázal. Teší ma aj to, že ma ľudia viacej spoznali a gratulujú mi.

Kde, v ktorom kole, si mal najväčšiu trému?

Najviac asi na krajskom kole, lebo to už bolo viacej vážne a také honosnejšie. A bol to taký skok z okresného kola. Aj porota bola prísnejšia a pôsobila veľmi prísne. No a na celonárodnom kole to už bolo približne rovnaké ako na krajskom kole.

Aké zážitky si odnášaš z celonárodného kola?

Dobré a tiež také, že som navštívil mesto Šaľa a že som videl a spoznal hercov. V mojej porote bola Ida Rapaičová a videl som aj bývalého prezidenta SR Ivana Gašparoviča.

Budeš pokračovať v prednese?

Určite áno, budem pokračovať. Veľmi ma to baví a bez prednesu by som si to už nevedel predstaviť. Šaliansky Maľko ma riadne napopol. Vo 4. ročníku si určite vyberiem prírodu, lebo poézia mi až tak nejde. Zapojím sa aj do Šalianskeho Maľka aj na Hviezdoslavov Kubín.

Čím sa chceš stať? Hercom?

Hercom asi nie, ale zubárom radšej. Lebo zubárom som chcel byť už od malička.

Michal, ešte raz ti gratulujeme a prajeme veľa zdravia, šťastia a mnoho ďalších krásnych úspechov.

PaedDr. Bibiana Peniaková

Úspechy, ktoré dosiahne ktokoľvek z obyvateľstva našej obce sú o to milšie a radosť z nich o to väčšia, ak ich dosiahne dieťa – mladý človek, a ak pri ich dosiahnutí môže byť niekto prítomný. Ja som mal tú česť, že som takýto úspech a vzornú reprezentáciu našej obce reálne zažil pri osobnej účasti na celonárodnom kole súťaže v prednese slovenských povestí Šaliansky Maľko Jozefa Cígera Hronského, ktorý sa tento rok po 30. krát uskutočnil 16.5. v kongresovej sále Mestského úradu v Šali.

Do finále tohto prestížneho podujatia sa spleťou okresných a krajských kôl prebojoval aj nesmierne talentovaný a charizmatik Miško Kondra z Likavky. Miško súťažil v najmladšej vekovej kategórii. Svojím bezprostredným, jemným, no zároveň vyzretým a originálnym prejavom očaril odbornú hodnotiacu komisiu, ale i všetkých súťažiacich a divákov. Suverénne, nebojácne a presvedčivo predniesol humornú povesť o nešikovnom hrnčiarovi, ktorú som nielen ja, ale určite všetci prítomní odsledovali so zatajeným dychom. Uznávanie

pochvaly na Miškovo adresu sa následne niesli prakticky od všetkých zúčastnených a boli jasným signálom, že je horúcim kandidátom na víťazstvo v súťaži. Komisia sa radila pomerne dlho, napätie bolo obrovské, konkurencia bola veľmi kvalitná. Keď nakoniec odznelo Miškovo meno ako meno víťaza tejto súťaže vo svojej vekovej kategórii, zaplavila ma úprimná radosť a hrdosť. Miško pretavil svoj talent, dokonale ho odprezentoval a nesmierne potešil a dojal aj prítomnú p. učiteľku Bibku Peniakovú a starú mamu Dášku Kondrovú. Všetci sme sa radosť vystískali a netajili silné emócie.

Dosiahnutý úspech v tak mladom veku je zárukou, že nám v Likavke rastie veľký talent a určite do budúcnosti významná osobnosť. Ďakujem týmto p. učiteľke Peniakovej za obetavú a profesionálnu prípravu, ktorú Miškovi venovala, gratulujem celej Miškovej rodne, a jemu samému prajem, aby to, čo dostal do vienkaj aj naďalej milo, úprimne a pre radosť nás všetkých rozdával mierou vrchovatou.

Marián Javorka

Likava – Centrum sociálnych služieb: „Čo sa udialo za posledné mesiace.“

Rok 2025 sa v Centre sociálnych služieb Likava nesie v znamení ľudskosti, spolupráce a nových začiatkov. S úctou k našim prijímateľom a vďačnosťou voči zamestnancom i komunite neustále hľadáme spôsoby, ako zlepšovať prostredie, v ktorom žijeme a pracujeme.

Za posledné mesiace sa nám podarilo zrealizovať množstvo podujatí, úprav aj odborných aktivít, ktoré priniesli radosť, komfort a nové možnosti pre všetkých, ktorým je CSS Likava druhým domovom. Zároveň sme otvorili naše dvere verejnosti a opätovne potvrdili, že miesto, kde sa ľudia starajú jeden o druhého, je silné a živé.

Radi by sme sa s vami podelili o výber toho najdôležitejšieho, čo sa v našom zariadení udialo – lebo dobré veci si zaslúžia, aby sa o nich vedelo.

• **Modernizácia a nové terapeutické priestory**
Aj v roku 2025 pokračujeme v modernizácii interiérov a v zvyšovaní kvality poskytovanej starostlivosti. Vytvorili sme nové terapeutické miestnosti priamo na jednotlivých oddeleniach, čo umožňuje individuálny prístup k prijímateľom. Tento krok znamená významné zlepšenie v oblasti terapií, poradenstva, skupinových stretnutí aj oddychu. Ďalším dôležitým bodom bola rekonštrukcia knižnice, ktorá teraz slúži ako tiché, dôstojné miesto oddychu, čítania a stretávania. Tieto úpravy nám pomáhajú vytvárať prostredie, v ktorom sa naši prijímatelia cítia prijatí, rešpektovaní a motivovaní.

• **Valentínska kvapka krvi – srdce pre druhých**
V mesiaci február sme zorganizovali prvý ročník podujatia Valentínska kvapka krvi. Táto výnimočná udalosť pod heslom „Láska je v srdci a krv v žilách“ spojila nášho pána riaditeľa Mgr. Jozefa Daňa, zamestnancov zariadenia LIKAVA – CSS, pracovníkov Obecného úradu Likavka i pána starostu Ing. Mariána Javorku, v jednom krásnom a ušľachtile-

lom čine – darovaní krvi. Akcia sa uskutočnila v spolupráci s Ústrednou vojenskou nemocnicou v Ružomberku a tímom MUDr. Jaromíra Tupého. Veríme, že dobročinnosť a spolupatričnosť, ktoré sa tu prejavili, budú motivovať aj ďalších a z tejto iniciatívy sa stane trvalá tradícia.

• **Deň otvorených dverí a stavanie mája – Likava žije spoločne**

V máji sme opäť spojili naše sily a zorganizovali Deň otvorených dverí, ktorého súčasťou bolo aj tradičné stavanie mája. Krásny kultúrny program pripravili deti zo ZŠ a MŠ Likavka, nechýbali domáce buchty, ľudová hudba, výstava výrobkov prijímateľov, ktoré si mohli návštevníci zakúpiť za dobrovoľný príspevok.

Medzi vzácných hostí patrili predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja pani Ing. Erika Jurinová, riaditeľka odboru sociálnych vecí ŽSK p. Ing. Iveta Ďurišová, riaditelia/riaditeľky a zamestnanci centier sociálnych služieb z celého kraja, ako aj ďalší priatelia a partneri nášho zariadenia. Program bol obohatený o športové aktivity, prezentáciu našich partnerov a slávnostné otvorenie zrekonštruovanej recepcie, čím sme ešte viac otvorili naše priestory verejnosti. O to najkrajšie prekvapenie sa postarala Katka Koščová – jej vystúpenie došlo aj tých, čo sa bežne nedajú len tak rozocíť.

• **Medzigeneračné prepojenie – Deň detí u nás**
Aj Medzinárodný deň detí sme oslávili netradične – srdcom a naplno. V našom zariadení sa konal už druhý roč-

ník podujatia s názvom „Spájame generácie“, ktoré sa stáva krásnou tradíciou.

Naši prijímatelia sociálnych služieb strávili deň v spoločnosti tých najmenších – detí a vnúcat zamestnancov nášho zariadenia, ako aj detí z Materskej školy Ružomberok. Spoločne vytvárali atmosféru plnú smiechu, hier a radosti, ktorá sa niesla celým areálom.

Deti svojou bezprostrednosťou a energiou rozžiari deň všetkým prítomným a dokázali, že vek nie je prekážkou v zdieľaní krásnych chvíľ. Podujatie opäť potvrdilo, aké dôležité je prepájať generácie a vytvárať príležitosti na spoločné zážitky.

Spoločne si užili jazdu na poníkoch, cirkusové vystúpenie, maľovanie na tvár, kolky, súťaž i sladké prekvapenia v podobe zmrzliny, cukrovej vaty a odmien.

Prítomnosť detí priniesla do zariadenia radosť, smiech a veľa lásky, ktoré sú často tým najlepším liekom. Medzigeneračný kontakt má obrovský význam pre psychickú pohodu seniorov – prináša nové podnety, spomienky a často aj iskru mladosti.

• **Aktivity, ktoré majú zmysel a tvoria komunitu**

V našom zariadení ponúkame rôznorodé aktivity, ktoré dávajú našim prijímateľom pocit zmysluplnosti, radosti a spolupatričnosti:

- Canisterapia - zvieratá ako most k empatii a liečbe.
- Fašiangová zábava v maskách s ľudovou hudbou Sliachanská Sedmička.
- Veľkonočná predajná výstava výrobkov našich prijímateľov v budove Žilinského samosprávneho kraja.
- Terapie s dušou: „Bábiky medzi nami“.
- Ruža vďaka do rúk mám - (pri príležitosti Dňa matiek).
- Spoločné cvičenia, kolky, boccia a mnoho iného.

• **Spolupráca s komunitou je pre nás neoddeliteľnou súčasťou života v zariadení**

Sme hrdí, že môžeme nadväzovať a rozvíjať partnerstvá, ktoré obohacujú každodenný život našich prijímateľov a zároveň prepájajú generácie aj inštitúcie. V uplynulom období sme spolupracovali s viacerými významnými partnermi z regiónu:

- Liptovské múzeum v Ružomberku, ktoré pre našich prijímateľov pripravuje zaujímavé

výstavy a zážitkové programy, často priamo v priestoroch nášho zariadenia.

– Mestská knižnica Ružomberok, vďaka ktorej sa naši prijímatelia môžu zúčastniť na literárnych besedách, tvorivých dielňach ako v budove knižnice tak aj priamo v našom zariadení.

– Základná a materská škola Likavka, ktorej deti sú pravidelnými účinkujúcimi na našich podujatiach a svojou prítomnosťou vnášajú do nášho zariadenia radosť a energiu.

– ZUŠ Jánoš, ktorá nám sprostredkúva umelecké zážitky prostredníctvom hudobných a tanečných vystúpení talentovaných žiakov.

– Polícia SR, ktorá realizuje preventívne prednášky a besedy zamerané na bezpečnosť seniorov.

– Dobrovoľný hasičský zbor obce Likavka, ktorý sa zúčastňuje našich spoločenských a komunitných akcií a prispieva k ich organizačnému zabezpečeniu.

– Obecný úrad Likavka, s ktorým úzko spolupracujeme pri realizácii viacerých spoločných podujatí a iniciatív, a ktorý je stabilným a spoľahlivým partnerom pri vytváraní inkluzívneho komunitného prostredia.

• Inovácie, bezpečie a starostlivosť o zamestnancov

Záleží nám aj na technickom a personálnom rozvoji. V posledných mesiacoch sme:

- Zaviedli výučbu práce s tabletom a internetom pre našich prijímateľov.
- Zakúpili nové signalizačné podložky a zábrany na posteľe, čím sme zvýšili bezpečnosť našich prijímateľov sociálnej služby.
- Rozšírili parkovacie plochy pre zamestnancov.
- Zaobstarali nové pracovné oblečenie pre všetkých zamestnancov.
- Umožňujeme rekondičné pobyty, ktoré prispievajú k regenerácii fyzických aj psychických síl našich pracovníkov.

Likava - CSS naďalej napĺňa svoju víziu – byť miestom, kde sa starostlivosť spája s ľudskosťou, odbornosť s empatiou a tradície s inováciami. Sme hrdí na to, čo spoločne budujeme – so srdcom pre ľudí.

PhDr. Margita Borová
Vedúca Sociálneho úseku
LIKAVA – CSS

Ján Zápoľský a poklad z Likavky

V kultúrnom dome v Likavke sa 14. mája 2025 uskutočnilo slávnostné uvedenie výnimočnej historickej publikácie s názvom „Ján Zápoľský a poklad z Likavky z roku 1527“. Kniha prináša detailné spracovanie jedného z najzaujímavejších mincových nálezov na Slovensku, ktorý má priamu súvislosť s dramatickými udalosťami 16. storočia a zápasom o uhorský trón.

Podujatia sa zúčastnili autori publikácie, nálezca pokladu, starosta obce a ďalší pozvaní hostia. Program zahŕňal príhovory starostu obce, autorov knihy i samotného nálezcu, ako aj bohatú kultúrnu časť. O spríjemnenie atmosféry sa postarali hudobné číslo v podaní žiakov SZUŠ Jánoš, spevácke vystúpenie členov DFSk Likava a Likavské divadlo, ktoré predstavilo povesť o čiernej panjej. Vrcholom podujatia bol slávnostný krst knihy – symbolicky mincami – a násled-

ná autorská beseda spojená s odbornou prednáškou.

Kniha zachytáva príbeh pokladu pozostávajúceho z viac než 1 860 strieborných mincí, objavených v roku 2019 v lesoch pri Likavke. Ide o mince prevažne z obdobia vlády Jána Zápoľského. Archeologické a historické výskumy naznačujú, že poklad bol ukrytý počas vojnových nepokojov v roku 1527, keď bol hrad Likava vypálený.

Autori publikácie ponúkli návštevníkom pohľad nielen na historické pozadie objavu, ale aj na proces dokumentácie, konzervácie a odborného vyhodnotenia tohto jedinečného nálezcu.

Slávnostné populudnie sa nieslo v duchu úcty k histórii a kultúrnemu dedičstvu regiónu. Publikácia je dôkazom toho, že aj v menších obciach sa môžu odohrávať veľké príbehy – a tie si zaslúžia byť zapísané a zdieľané.

Miroslava Raksová

Rozlúčka s predškoolákmi v Materskej škole Likavka

Na konci školského roka 2024/2025 sme sa v našej materskej škole slávnostne rozlúčili s predškoolákmi, ktorí sa po letných prázdninách vydajú na cestu za novým dobrodružstvom, za novou životnou etapou – nástupom do základnej školy.

Slávnosť príhovorem otvorila PaedDr. Renáta Mudičková, zástupkyňa riaditeľa ZŠ s MŠ pre MŠ, po ktorom triedne pani učiteľky Mgr. Zuzana Mudičková a Mgr. Natália Zavacká počas slávnostného nástupu predstavili jednotlivú krátkou personalizovanou básničkou budúcich prvákov, ktorí tak zároveň symbolicky ukončili svoju púť v materskej škole. Privítali sme medzi nami pána Ing. Marián Javorku,

starostu Obce Likavka, pána Mgr. Luboša Birtusa, riaditeľa ZŠ s MŠ Likavka a samozrejme rodičov našich predškoolákov, pre ktorých si deti s pani učiteľkami pripravili dojemný i veselý program, plný piesní, básní a tanca. Nasledoval slávnostný akt odovzdávania Osvedčení o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré si deti prebrali z rúk pána riaditeľa ZŠ s MŠ Likavka. Predškooláci, ktorým sme pomáhali rásť, v našej materskej škole celé tri roky, boli obdarovaní knihou a upomienkovými darčekmi na pamiatku. Podujatie sa nieslo v duchu symboliky nezabudiek – drobných kvietkov, ktoré nám budú navždy pripomínať našich milých predškoolákov a krásne chvíle s

nimi. Veď predsa každé dieťa, ktoré prejde bránami materskej školy, v nej zanecháva svoju nezmazateľnú a jedinečnú stopu.

Záver slávnosti patril tradične spoločnému pohosteniu v priestoroch materskej školy, kde si deti, rodičia, pedagógovia i hostia mohli v príjemnej atmosfére zdieľať dojmy, spomienky a prania do budúcnosti.

Naším budúcim prvákom, veľkým školákom, prajeme veľa úspechov, radosti z učenia a nových priateľstiev. Nezabúdajte – ste naše nezabúdky. Veľa zdraru!

*Mgr. Natália Zavacká,
Mgr. Zuzana Mudičková*

Absolventmi SZUŠ Jánoš aj likavskí žiaci

Vyvrcholením a oslavou žiakov a učiteľov na konci štúdia v Súkromnej základnej umeleckej škole Jánoš býva každoročne konaný absol-

ventský koncert. V tomto školskom roku 2024/2025 sa predstavili na absolventskom koncerte, ktorý sa konal dňa 5. 6. 2025 v ru-

žomerskej synagóge, aj absolventi z Likavky. V hudobnom odbore ukončuje štúdium Katarína Brtková z hudobného odboru, ktorá vystúpila s hrou na priechnej flaute pod vedením p. uč. Terézie Timkovej. Vyvrcholením usilovnej práce, šikovnosti a tvorivosti počas štúdia bola aj výstava absolventských prác žiakov z výtvarného odboru - Kiary Vrabkovej, Liliany Ševčíkovej a Šimona Broža pod vedením p. uč. Silvie Fábryovej. Ich výtvarné diela si môžete pozrieť v tejto galérii.

Dakujeme všetkým žiakom za krásne výkony a rodičom za podporu počas štúdia.

Kolektív pedagógov SZUŠ Jánoš

Rozlúčka s deviatkami v Likavke: Emotívne chvíle v obradnej sieni

V stredu 18. júna sa v priestoroch obradnej siene obce Likavka konala výnimočná a

emotívna slávnosť – rozlúčka s deviatkami, ktorí po deviatich rokoch opúšťajú brány základnej školy a vydávajú sa na novú životnú cestu.

Prítomným žiakom sa prihovorili starosta obce Ing. Marián Javorka a predsedníčka

sociálnej komisie PaedDr. Renátka Mudičková, ktorý im srdečne zaželeli veľa úspechov, odvahy a vytrvalosti na ich ďalšej ceste za vzdelaním a životnými cieľmi. Slávnostnú atmosféru umocnil aj slávnostný podpis žiakov do pamätnej knihy obce – symbolického dokumentu, ktorý uchová spomienku na tento výnimočný deň.

Deviatci tak oficiálne ukončili jednu dôležitú kapitolu svojho života a s nádejou a očakávaním vstupujú do novej – na stredných školách, v ďalšom osobnostnom i vedomostnom raste.

Rozlúčka bola dôstojným a srdcom naplneným zavŕšením ich detských školských rokov. Všetkým deviatkom zo ZŠ s MŠ Likavka prajeme šťastnú cestu, pevnú vôľu a mnoho úspechov v ďalších životných krokoch!

Miroslava Raksová

Deň matiek

Byť matkou je snáď tým najkrajším darom v živote každej ženy. Je to niečo nádherné, naplňajúce, radostné, ale zároveň aj zodpovedné, náročné a niekedy aj bolestivé.

Matka je nenahraditeľnou a neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Je navždy hlboko vrytá v našich srdciach a natrvalo sme s ňou spojení neviditeľným silným putom.

Práve matka je tým človekom, ktorý nám daroval to najcennejšie, čo môže človek človeku darovať – ľudský život. Matka je prvým človekom, ktorý nás s láskou objal pri príchode na tento svet, človekom, ktorý nám dáva nezištnú lásku a starostlivosť po celý svoj život.

Druhá májová nedeľa už tradične patrí všetkým mamám. Je to čas povedať im, ako ich máme radi a čo pre nás znamenajú. Vyjadriť im našu vďačnosť, uznanie a obdiv za všetku obetavosť, trpezlivosť a úsilie, ktorú vynakladajú pri plnení si svojich každodenných materských povinností. Za ich nekonečnú dobrotivosť, starostlivosť, porozumenie, materinskú nežnosť, vrelú lásku a za všetko, čo pre svoje deti, rodiny, ale aj pre našu spoločnosť vykonali a s láskou a nehou robia aj naďalej.

Na sviatok matiek nezabudli ani deti a pani učiteľky z Materskej školy v Likavke. V nedeľu 11. mája 2025 sa Kultúrny dom v Likavke za-

plnil mamkami, starými mamkami, rodinami, priateľmi a občanmi našej obce, aby sa potešili kultúrnym programom, ktorý si pripravili deti materskej školy pod vedením pani učiteľky.

Slávnosť svojim príhovorom otvorila zástupkyňa riaditeľky ZŠ s MŠ pre MŠ PaedDr. Renáta Mudičková. Na pódiu sa postupne prezentovali najmenšie deti z prvej triedy a striedavo deti z druhej a tretej triedy. Pre svoje mamky ako prejav vďaky a vyznanie lásky splietali slávnostnú kyticu oduševnenými spevmi, tanečnými choreografiami, básňami, hrami, riekankami... Deti sa predstavili v rôznych obrazoch a scénkach, či už to boli folklórne pásma, kde predvádzali život detí v minulosti, ľudové zvyky a tradície, výňatky z detských ľudových hier, tanečné kreácie a veselé tance na detské, ľudové i country piesne. Kultúrny dom sa ozýval radostným spevom i vrúcnyimi veršami detských básní.

Po záverečnej piesni sa prítomným prihovoril starosta obce Ing. Marián Javorka a deti obdarovali svoje mamky vlastnoručne vyrobenými darčekom a kvietkom.

Svojou prítomnosťou prispel k dôstojnému a srdečnému priebehu celej slávnosti aj pán fa-

rár našej farnosti Mgr. Pavol Ondřík. Veľké ďakujem patrí celému kolektívu materskej školy za pripravený krásny kultúrny program, za prípravné i sprievodné práce, pánovi Michalovi Semanovi za technické zabezpečenie a Bc. Silvii Fábryovej za výzdobu kultúrneho domu. No a v neposlednom rade pánovi riaditeľovi ZŠ s MŠ Mgr. Ľubošovi Birtusovi za jeho pomoc a podporu v rámci celej organizácie tohto slávnostného popoludnia.

Verím, že všetkým mamkám i starým mamkám sa naskytol dostatočný dôkaz lásky ich ratolestí, dotkol sa ich srdca. Srdce matky je veľké, nekonečne milujúce i odpúšťajúce.

„Keby som videla i v najskrytejšom sničku, kde na zemi je toľko dobrých slov,
zložila by som z nich modlitbu za mamičku.

Veď ona sama je už modlitbou.

Jej pohladenie, jej úsmev i jej vráska,

sú ako modlitba, čo do nej vložil Boh.

Mama je láska. Lebo aj Boh je láska.

Pusto by sa nám žilo bez tých dvoch.“

(Milan Rúfus)

PaedDr. Renáta Mudičková
ZŠ s MŠ Likavka

Detský folklórny súbor Likava

„Slovensko moje, otčina moja, krásna si ako raj...“

Symbolika generačnej prepojenosti a s láskou odovzdávaného kultúrneho dedičstva našich predkov deťom už od najútľejšieho veku sa v celej svojej kráse predstavila aj v rámci účasti DFS Likava na celoslovenskej prehliadke škôl s regionálnou výchovou pod názvom „Regionálne pexeso“ v Sliachi pri Zvolene a na Detskom folklórnom festivale v Očovej. Základnú školu s materskou školou v Likavke i Obec Likavku reprezentoval na obidvoch podujatiach Detský folklórny súbor Likava, ktorý je skutočným dôkazom toho, že láska k dedičstvu predkov sa prenáša z generácie na generáciu.

Celoslovenská prehliadka škôl s regionálnou výchovou „Regionálne pexeso“, ktorú

Detský folklórny festival v Očovej zorganizovala v piatok 6. júna 2025 Základná škola s materskou školou Mateja Bela Funtíka pod záštitou Obce Očová. Vrelé prijatie, pohostinnosť a priateľská atmo-

sféra umocňovali radosť a spokojnosť detí.

Detský folklórny súbor Likava sa na podujatiach predstavil tancami „Kukulienska“, „Štyri kroky“ a „Čie je to dievčatko“ v podaní mladších detí. Staršie deti predviedli párové tance „Hra na valachov“ a „Dozrievajú zelené jahody“. Svojou hrou na píšťalku a ústnu harmoniku sa odprezentoval Danko Mudička.

V súčasnosti Detský folklórny súbor Likava pôsobí pri ZŠ s MŠ Likavka pod vedením pani učiteliek PaedDr. Bibiany Peniakovej a PaedDr. Renáty Mudičkovej. Združuje 33 detí vo veku 7-15 rokov. Choreografie sú zamerané na zvyky a tradície liptovského regiónu, tance doplnené veselými hrami, prekážkami a scénkami zo života detí v minulosti.

Teší nás, že členovia DFS Likava pri ZŠ s MŠ v Likavke sa zúčastnili folklórnych podujatí, prezentovali sa svojim krásnym vystúpením a s radosťou i hrdosťou v srdci reprezentovali našu školu i obec.

PaedDr. Renáta Mudičková
ZŠ s MŠ Likavka

organizuje Združenie pedagógov zo škôl s regionálnou výchovou sa konala dňa 5. júna 2025 v malebnom prostredí Kúpeľov Sliach pri Zvolene. Program „Regionálneho pexesa“ bol skutočne bohatý. Okrem vystúpení trinástich detských folklórnych súborov, ktoré patria do Združenia škôl s regionálnou výchovou, napr. Viglaš, Zvolenská Slatina, Dobrá Niva, Liptovské Sliach, Malatiná, Slovenská Lupča, Oravský Podzámok, Oravské Veselé ... boli pre účinkujúcich pripravené aj tvorivé dielne, ktoré ponúkali možnosť vyskúšať si plstenie, pečenie oblátok, tkanie, drotárstvo, plieskanie bičom a iné tradičné remeslá. V závere programu, pán riaditeľ ZŠ s MŠ Likavka Mgr. Luboš Birtus prebral od predsedníčky „Združenia pedagógov škôl s regionálnou výchovou“, ktorého je od roku 2014 členom, certifikát „Škola s regionálnou výchovou“ na ďalšie sedemročné obdobie.

Z činnosti Školského klubu detí v Likavke

Školský klub detí pri ZŠ s MŠ Likavka je školským zariadením pre výchovu detí v čase mimo vyučovania. Navštevujú ho takmer všetky deti z prvého stupňa.

Každé dieťa prichádza do školy z iného prostredia, prináša si so sebou iné návyky, vystupuje ako malá, jedinečná osobnosť. Našou úlohou je túto jedinečnosť podchytiť a ďalej rozvíjať organizovaním jeho voľného času. ŠKD sa má stať pre dieťa miestom, kde sa cíti bezpečne a príjemne, môže sa rozvíjať po všetkých osobnostných stránkach, cíti podporu a povzbudenie dospelého človeka, naučí sa dôvere a vzájomnej komunikácii. Dieťa tak pochopí, že je rovnako dôležité ako ktokoľvek iný a buduje si zdravé sebavedomie, ktoré mu v budúcnosti pomôže prekonávať životné prekážky.

Aj v tomto školskom roku sme sa snažili podporovať vytváranie priaznivej sociálnej klímy v jednotlivých oddeleniach, zlepšovať vzájomné vzťahy medzi deťmi a pedagógmi, medzi deťmi navzájom, rozvíjať ich emocionálnu inteligenciu. Zamerali sme pozornosť na rozvíjanie kľúčových kompetencií, s dô-

razom na aktívnu participáciu detí na plánovaní a organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti. Snažili sme sa poskytovať deťom väčší priestor na diskusiu o aktuálnych problémoch spoločnosti a tým rozvíjať ich kritické myslenie a občianske kompetencie.

Hovorí sa, že niekedy je lepšie raz vidieť ako desaťkrát počuť. Z našej skúsenosti dodávam, že úplne najlepšie je niečo si vyskúšať, zažiť. Práve tento zážitok sme sa snažili deťom sprostredkovať aj v našom školskom klube. Spolupatričnosť s kolektívom mohli deti prežiť pri pasovačke prvákov, ktorú každoročne staršie deti zorganizujú pre svojich nových kamarátov. Deti majú aj svoju vlastnú hymnu, ktorá charakterizuje ich činnosť v školskom klube.

Vychovateľky vytvárajú pre deti nové podnety a inšpirujú ich k ďalším záujmom.

Veľmi obľúbenými sú rozličné súťaže, zápolenia, šport. Deti ich v tomto školskom roku absolvovali neúrekom, napríklad preventívno-športové popoludnie Zober loptu, nie drogu, rozličné športové výzvy, ktoré mali deťom uká-

zať, že výzvy môžu byť zmysluplné, aby vedeli sami posúdiť nezmyselnosť rôznych výziev, s ktorými sa stretávajú na internete. Deti sa pokúsili prekonať svoje limity v podliezaní lana, či preskokoch švihadla. Úžasným zážitkom pre ne bolo stretnutie s prekážkovým bežcom Igorom Laukom, bývalým žiakom našej školy, ktorý našu vlast reprezentoval aj na majstrovstvách sveta v Grécku. Po besede im ujo Igor pripravil prekážkovú dráhu. Deti behali so závažím, prenášali drevo, preliezali cez lezeckú stenu, zoskakovali z prekážok, ale aj hádzali oštepom. Každé dieťa malo možnosť prekonať seba samého.

V snahe oboznámiť deti s úlohou a poslaním jednotlivých zložiek nášho záchranného systému sme zorganizovali zaujímavé popoludnia so zdravotnou sestrou, ktorá im ukázala, ako môžu pomôcť pri drobných poraneniach a čo majú robiť v prípade, keď niekto potrebuje odbornú pomoc.

Šikanovanie patrí medzi najcitlivejšie témy v školskom prostredí. Ak sa vyskytne, môžeme už len naprávať, čo sa pokazilo. Preto je dôležité týmto javom predchádzať. Pani preventistka PZ SR sa s deťmi porozprávala na tému šikany medzi deťmi.

Zážitkom pre deti bola aj návšteva u našich obecných dobrovoľných hasičov, ktorí si pre deti pripravili nezabudnuteľný program.

Naše deti však nežijú len športom. Veľmi blízke je im umenie, kultúra. V rámci Mesiaca knihy už tradične navštívili obecnú knižnicu, kde im pani knihovníčka predstavila nové knihy, ktoré deti môžu v knižnici nájsť a ktoré im prinesú veľa pekných chvíľ, pretože mnohí veľmi radi čítajú aj v rámci našich odpočinkových činností v klube. A nielen čítajú. Naši druháci a tretiaci sa tento rok pokúsili o napísanie svojej vlastnej knihy básní, ktoré si sami aj ilustrovali. Umelecký text im nie je cudzí. S hrdosťou sme načreli aj do našej klasiky a nacvi-

čili sme krátku scénu na motívy známeho filmu *Rodná zem*, s ktorou sa deti predviedli najskôr pred svojimi kamarátmi a napokon aj pred rodičmi pri príležitosti Dňa rodiny v ŠKD.

Kúsok hrdosti na našich predkov, na našu minulosť sme si odniesli aj zo stretnutia s pani Dankovou, občiankou našej obce a zároveň držiteľkou regionálnej značky Produkt Liptova za plete-

né ponožky z kvalitnej slovenskej ovčej vlny. Zaujímavým spôsobom deťom priblížila tento materiál, ktorý už od dávna využívali naši predkovia na svoj odev. Deti si mali možnosť ohmatať, či ovoňať ešte nespracovanú ovčiu vlnu, potom im teta ukázala, ako sa vlna česala a aj si to vyskúšali. Oboznámila ich s tradičnými nástrojmi, ktoré ľudia v minulosti pri tejto práci používali. Už tradične si pripomíname naše zvyky a obyčaje v období sviatkov Vianoc a Veľkej noci, ale aj počas fašiangov, ktoré sme ukončili tancom, zábavou a maškrcením.

Naše deti majú dobré a prajné srdcia. Pred Vianocami sme spoločne upiekli medovníčky, ktoré spolu s drobnými vlastnoručne vyrobenými darčekom smerovali k deťom, ktoré v živote nemali toľko šťastia, aby mohli tieto sviatky tráviť so svojou rodinou. Charitatívna činnosť našich detí má už dlhoročnú tradíciu. Spolupracujeme s DSS Nádej v Likavke a DSS Via Vitae v Ružomberku a našich starších spoluobčanov sa snažíme potešiť aspoň drob-

ným pozdravom pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, Vianoc, Veľkej noci, či Dňa otcov.

Napokon spomeniem už tradičné akademie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším a Dňa rodiny, kde deti dokážu prekonať sami seba a aj napriek komplikovaným nácvikom predstúpiť pred svojich blízkych, aby im takýmto spôsobom vyjadrili svoju lásku.

Súčasťou našej činnosti v školskom klube je aj príprava na vyučovanie. Tá nespočíva len v napísaní si domácich úloh, ale aj v opakovaní si učiva zaujímavým spôsobom. V tomto roku sme napríklad sčítanie a odčítanie v obore do sto utvrdzovali nákupom v miestnej predajni potravín. Pestrá činnosť nášho klubu je dôvodom, prečo sa v ňom naše deti cítia príjemne a aj po ukončení dochádzky v ňom sa k nám radi vracajú, napríklad aj ako animátori aktivít, v ktorých sa chcú podeliť s mladšími kamarátmi so zaujímavými koníčkami.

Miroslava Šatarová

Už takmer pol roka za nami

Čas neúprosne beží a máme za sebou už takmer polovicu roka 2025. Aj toto obdobie bolo pre likavských hasičov plné aktivít a udalostí.

Začiatok každého roka pre nás vždy znamená, že v niektorú januárovú sobotu sa stretávame všetci likavskí hasiči v hasičskej zbrojnici na výročnej členskej schôdzi, kde spoločne zhodnotíme rok predchádzajúci a do nastávajúceho si vytýčime ciele a úlohy, stanovíme športové či kultúrne podujatia, ktoré chceme organizovať. Tento rok sme tak urobili 18. januára 2025.

Prvý februárový deň, v sobotu, sme sa opäť po roku zabávali na už 12. ročníku hasičských Bravčových hodov. Do tanca hrala kapela LEGO a v bare do spevu zanôtila skupina GALABANDA. Bohatá tombola poskytla viac než päťdesiatim výhercom hodnotné ceny. Odmenou pre nás bola plná sála hostí, ktorí sa zabávali až do skorého rána.

V sobotu 15. marca 2025 sme v likavskej telocvični opäť po roku privítali 21 súťaž-

ných tímov na okrúhlym 20. ročníku Zimného sústredenia mladých hasičov v Likavke. Úžasná atmosféra v burácajúcej hale, deti sa povzbudzovali navzájom, tréneri hecovali svojich zverencov. Množstvo rodičov, starých rodičov, dokonca na „prieskum“ prišli aj zástupcovia zborov, ktoré chcú rozbehnúť hasičskú mláď aj vo svojej obci.

Niekomu sa darilo viac, niekomu menej. Niekedy možno malé zaváhanie pokazí celé snaženie, čo napokon mrzí... zaleskla sa veru aj slza v oku.

V konečnom výsledku ale usmiate tváre detí, ďakovné stisnutia rúk vedúcich a trénerov - to všetko nás presvedča, že tých 20 rokov tejto súťaže má zmysel, že to robíme dobre, srdcom a najmä pre našich budúcich nasledovníkov.

V kategórii dievčat sa najlepšie darilo DHZ Hladovka pred dievčatami z Liptovských Revúc a Kňažej. V kategórii chlapcov dominovali hasiči z Liptovskej Osady, na druhom mieste skončili domáci chlapci z Likavky a trojicu víťazov uzatvárali chlapci zo ZS Semerovo.

V nedeľu 13.4.2025 sme svojou službou pomohli pri regulácii dopravy počas Behu oslobodenia v našej obci.

Okrem toho nás v čase 10:11 povolalo krajské operačné stredisko Žilina k lesnému požiaru nad mestom Ružomberok. Na výjazd bola v čase 10:16 vyslaná zásahová jednotka na vozidlách Praga V3S a Iveco Daily v počte 1+3. Opäť sa ukázala opodstatnenosť a prejazdnosť vozidla PV3S, ktorá sa v ťažkom a strmom teréne „vyškriabala“ skoro k požiaru a tak mohol byť tento požiar s pomocou dvoch D-prúdov rýchlo zlikvidovaný.

K dôstojnému sláveniu sviatkov Veľkej noci sme prispeli aj my počas Bielej soboty

prípravou veľkonočného ohňa a nesením baldachýna nad Sviatostou Oltárnou počas procesie.

V sobotu 3.mája – v predvečer sviatku sv. Floriána, patróna hasičov - sme si uctili a oslávili náš sviatok svätou omšou vo farskom kostole a následnou slávnostnou členskou schôdzou v našej hasičskej zbrojnici.

Ten istý deň bol vzácnym dňom aj pre nášho člena Alexandra Vrabka, ktorý vstupom do manželstva započal novú etapu svojho života.

13. mája sme svojou troškou mohli prispieť aj my k programu a spríjemneniu dňa pre našich obyvateľov v CSS Likava, kedy sme im krátkou diskusiou a prednáškou pohovorili o živote likavských hasičov, o význame prevencie a predchádzaníu požiarov aj v ich zariadení, či o náročných zásahoch alebo úsmevných situáciách z praxe.

17. mája sa v Bielom Potoku konala územná súťaž dobrovoľných hasičských zborov nášho okresu, na ktorú sme postavili družstvo žien a mužov. Tento rok sa nám nie veľmi darilo, keď po menších zaváhaniach ženy skončili na 3. mieste a muži až na 10. mieste.

24. mája sme sa zapojili do organizácie celoslovensky významného Diecézneho Eucharistického kongresu, kedy sme zabezpečili asistenčnú hliadku počas slávnostnej procesie ulicami mesta Ružomberok.

Slnečná posledná májová sobota patrila v Likavke opäť mladým hasičom – ihrisko pri hasičskej zbrojnici ožilo desiatkami súťažiacimi deťmi, ktoré si prišli zmerať svoje sily a preveriť natré-

nované zručnosti na územnom kole hry Plameň. Súťaž pozostávala z dvoch povinných disciplín: štafetový beh na 400m s prekážkami a požiarny útok s prekážkami CTIF. Súčtom bodov podľa dosiahnutých časov sa nakoniec v kategórii dievčat najlepšie darilo mladým hasičkám z DHZ Liptovská Osada, ktoré postupujú na krajské kolo, aby reprezentovali náš ružomberský okres. Na druhom mieste v tejto kategórii

skončili domáce dievčatá z Likavky a trojicu víťazov uzatvárali mladé hasičky z DHZ Liptovské Revúce.

V kategórii chlapcov postup na krajské kolo vyšiel domácim chlapcom z DHZ Likavka, druhé miesto dosiahli chlapci z DHZ Liptovská Osada a na treťom mieste sa umiestnili hasiči z Liptovských Revúc.

Ako voliteľná tímová disciplína, ktorá sa hodnotí samostatne, je požiarny útok s vodou. Tu sa najlepšie darilo dievčatám z DHZ Liptovská Osada, pred hasičkami z Liptovských Revúc a domácimi dievčatami z Likavky. V kategórii chlapcov dosiahli najlepší útok mladí hasiči z Liptovskej Lúžnej, za nimi Liptovské Revúce a Liptovská Osada.

Tento rok rozbiehame v našom okrese aj detskú okresnú ligu v 60-tkách, ktorej prvé kolo bolo práve na tejto územnej súťaži. V rôznych vekových kategóriách sa do súťaže zapojilo naozaj pekné množstvo jednotlivcov. Niektorým sa darilo viac, iným menej... ale dôležité je, že sme aj túto súťaž v našom okrese začali a otvorili tak priestor mladým talentom, ktoré chcú svoje zručnosti ešte viac zdokonaľovať. Odmenu im boli vo svojich kategóriách krásne medaile a zápis do celoročného záznamu... veľké vyhodnotenie sa uskutoční na poslednej súťaži nášho okresu v tejto sezóne.

Okrem spomenutých aktivít sa celoročne venujeme množstvu ďalších vecí, ktoré zostávajú oku bežného obyvateľa našej obce

skryté. Nespočetné hodiny venujú naši strojníci starostlivosti o hasičskú techniku. Automobilová cisternová striekačka Tatra 148 je aktuálne pre vážnu poruchu vyradená z výjazdov. Do finálnej fázy sa postupne dostáva aj automobil Land Rover Defender, ktorý bude pre nás ďalším dôležitým prostriedkom k lepšiemu a rýchlejšiemu zdolávaniu nežiadúcich udalostí v obci aj mimo nej.

Trpezlivé trénerky mladých hasičov pravidelne pripravujú 35 detí na všetky detské súťaže tejto sezóny.

Rozbehnuté práce na obnove hradu Likava si vyžadujú vodu, ktorú na hrad dopravujeme pomocou našej cisterny PV3S. Vyše 22 hodín spolu strávili naši členovia na piatich zásahoch, na ktoré nás povolávalo krajské operačné stredisko Žilina.

Všetky tieto aktivity by neboli možné bez ochotných členov Dobrovoľného hasičského zboru Likavka, ktorým sa chcem aj touto formou poďakovať za ich službu a pomoc.

Mgr. Peter Brtko
predseda DHZ Likavka

Divadlo, ktoré dýcha viac ako storočnou históriou, výmena generácií ako nový začiatok

Divadlo. Slovo, ktoré v sebe nesie čaro príbehov, silu emócií a spojenie ľudí. V našej obci má divadelníctvo hlboké korene – siaha viac ako sto rokov do minulosti, keď sa na jednoduchých javiskách začali odvážni ochotníci pokúšať o prvé predstavenia. Nešlo len o zábavu. Divadlo sa stalo súčasťou miestnej identity, kultúry a spolupatričnosti. Po celé desaťročia tu vznikali inscenácie, ktoré prinášali smiech, slzy aj zamyslenie – a najmä spoločné zážitky. Každá generácia hercov a tvorcov pridala svoj vlastný rukopis, vlastnú energiu. Dnes však prichádza chvíľa, ktorá je pre každý súbor kľúčová – výmena generácií. Nie ako koniec, ale ako nový začiatok.

Skúsení ochotníci, ktorí desaťročia niesli bremeno aj krásu divadelnej práce, odovzdávajú pomyselnú štafetu mladším. Je to gesto dôvery – v to, že láska k divadlu v obci nezanikne. Noví nadšenci, plní nápadov, odhodlania a rešpektu k tradícii, preberajú zodpovednosť za zachovanie nepretržitého odkazu.

Tento prechod nie je len technickou výmenou režiséra či súboru. Je to symbol pokračovania. Svedectvo, že 100-ročná história nie je len minulosťou, ale aj prítomnosťou a budúcnosťou. Že tradícia prežije vtedy, keď ju budeme spoločne tvoriť – mladí i starší, skúsení aj začiatočníci.

Divadlo žije ďalej. A kým bude v obci niekto, kto verí v silu slova, v čaro príbehu a v silu spoločného zážitku – bude žiť aj o ďalších sto rokov.

Výmena generácií priniesla premiéru hry „Pani richtárka“

Dňa 27. apríla 2025 sa v Kultúrnom dome v Likavke uskutočnila významná udalosť – premiéra predstavenia „Pani richtárka“ od klasika slovenského divadla Ferka Urbánka.

Na javisku sa predstavili osvedčení členovia súboru: Vladko Klopta, Peťo Brtko, Janko Brtko, Filip Kereškéni a Mirka Raksová, ktorí s láskou a skúsenosťami prenášajú divadelné hodnoty na mladšie generácie. Ich výkony doplnili a oživilí noví účinkujúci – hosťujúce herečky Ľubka Senková a Janka Horváthová, ako aj Tánička Ševčíková, hosťujúca z ružomberského divadla Rosa Thea, ktorá už zakotvila aj ako nová obyvateľka našej obce. Hra vznikla pod vedením režiséra Jožka Peniaka. Text sledovala skúsená šepkárka Ľudmila Fajtová, technické zabezpečenie hry – Renát Haluška.

Spoločnými silami vytvorili pod režijným vedením súboru predstavenie, ktoré ukázalo, že tradícia je živá len vtedy, keď sa s ňou rozvíja. **Výmena generácií nie je koncom – je začiatkom nového obdobia,** ktoré stavia na pevných základoch, ale zároveň prináša sviežosť, nové pohľady a energiu.

Diváci ocenili nielen samotnú hru, ale aj nadšenie a chuť, s akou noví aj skúsenejší herci vstúpili do spoločného diela. Spolu vytvorili krásne popoludnie, ktorým potvrdili, že **Likavské divadlo má budúcnosť** – a že láska k divadlu v našej obci nevymiera, len sa mení, rastie a posúva ďalej.

Na záver patrí úprimná a srdečná vďaka všetkým členom **starej generácie Likavského divadla** – tým, ktorí roky obetavo stáli na javisku i v zákulisí, prinášali ra-

dost, budovali tradíciu a udržiavali plameň ochotníckeho divadla živý aj v časoch, keď to nebolo jednoduché. Váš odkaz zostáva pevne zapísaný v srdci obce.

Novým členom divadelného kolektívu želáme, aby na túto krásnu tradíciu nadviazali s rovnakým nadšením, rešpektom a láskou. Nech sa divadlo pre nich stane nielen tvorivým priestorom, ale aj miestom priateľstva, rastu a spoločného dýchania s publikom. Pretože vďaka vám – mladším aj skúsenejším – môže Likavské divadlo s hrdosťou kráčať do ďalších desaťročí.

Miroslava Raksová

Ján Havrila: Tiché miesta

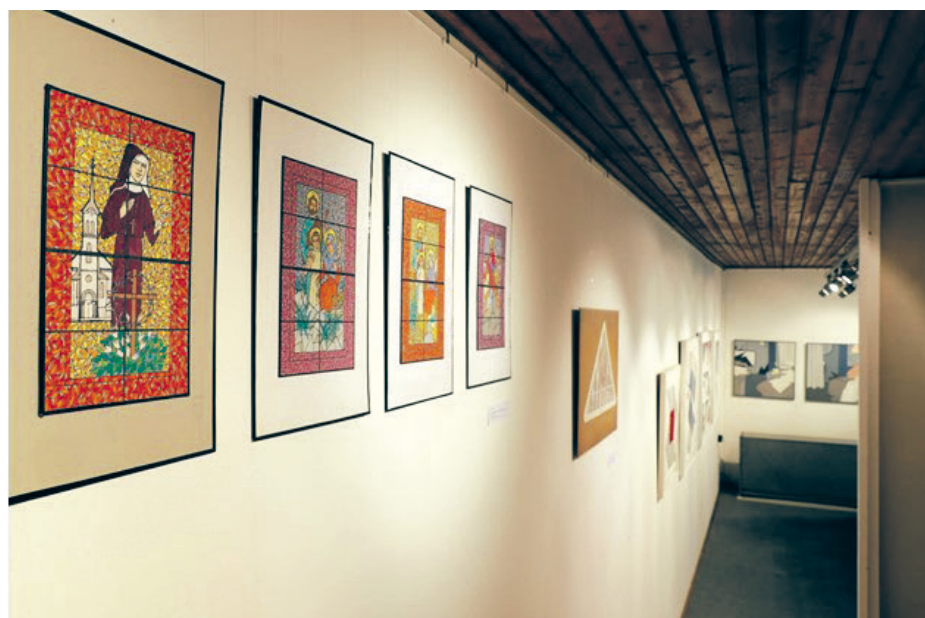
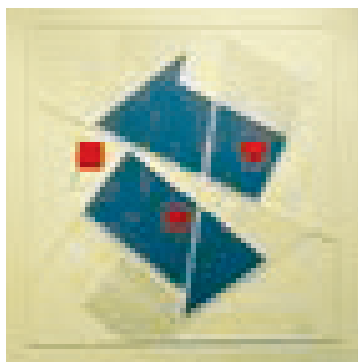
Oravská galéria pripravila pre letnú sezónu 2025 v Galérii Márie Medveckej v Tvrdošíne výstavu akad. mal. Jána Havrila pod názvom Tiché miesta. Výstava predstavuje retrospektívny pohľad na uzavreté dielo rodáka z Brezovice, ktorý väčšinu svojho tvorivého života prežil v Likavke, kde našiel svoje rodinné zázemie. Pôvodný koncept výstavy zameraný na komornú maľbu je obohatený o geometrickú líniu tvorby autora a prezentáciu návrhov vitráží v sakrálnom priestore.

Cieľom Oravskej galérie je mapovanie diel vo verejnom priestore na území Oravy a do uvedeného kontextu zapadá aj tvorba Jána Havrila. Väčšina jeho monumentálnych diel v rámci Slovenska bola realizovaná práve na Orave.

Jeho vitráže sa nachádzajú v kostoloch v Lomnej, v Zemianskej dedine, na Brezovci v Dolnom Kubíne, v Trstenej, v rodnej obci Brezovica, v Suchej Hore, v Pribiši, v kaplnke v Ústí nad Priehradou a v Medzibrodí nad Oravou. Najrozsiahlejšia vitrážová výzdoba je v Kostole Božského Srdca Ježišovo v Oravskej Polhore. Diela boli vytvorené v časovom rozpätí rokov 1993 – 2006.

Výstava je sprístupnená verejnosti do 12. októbra 2025.

Silvia Fábryová

Púť ku hrobu pátra Benjamína Martinského SJ

V sobotu 22. marca 2025 sa uskutočnila púť ku hrobu pátra Benjamína Martinského, kňaza, ktorý obetoval svoj život za matku a jej nenarodené dieťa.

Pútnikov sprevádzali páter Gabriel a pán Stanislav Košč – to zachránené dieťa, za ktoré páter Benjamín daroval život Bohu ako obeť.

Priznám sa, že keby nebola táto púť, ani ja by som nepoznala osobnosť pátra Benjamína Martinského. Myslím, že podobných je medzi nami viac. Veľmi ma potešilo, že ľudia z Prešova prišli uctiť pamiatku nášho rodáka, no zároveň ma mrzelo, že nás, Likavčanov, bolo naozaj málo.

Púť začala návštevou rodného domu pátra Benjamína, príhovorom zástupcu starostu obce Ing. Michala Šventa a pána Stanislava Košča, pokračovala modlitbou pri jeho hrobe a krížovou cestou. Svätá omša sa konala vo farskom kostole. Po nej sa pútníci presunuli do kultúrneho domu, kde ich čakalo pripravené občerstvenie.

Po krátkej prestávke nasledovala beseda a rozhovory s autorkou knihy o pátrovi Benjamínovi, pánom Koščom, jeho sestrou a p. Igorom Martonom – synovcom pátra Benjamína. Pán Marton nám predstavil aj ostatnú žijúcu rodinu v Likavke – brata Mariana a sestru Bibku, p. Karmelu Mračkovú, Janku Lačnú, Libora Martona, Petera Martona, Máriu Mravcovú, Palka Slašťana.

Podujatie zakončila autogramiáda knihy, ktorú si mohli záujemcovia zakúpiť. Ako poďakovanie za sprostredkovanie púte boli odovzdané pro-life balíčky zástupcovi starostu obce Likavka p. Šventovi, p. Koščovi, sr. Veronike Márii Králikovej a p. Martonovi.

Po skončení púte zazneli slová vďaky od pútníkov:

„Ďakujeme Obecnému úradu za príjemné privítanie, pohostenie a dôstojné priestory pre našu besedu. Ďakujeme sestre Veronike za knižku a cenné informácie.

Sme radi, že páter Benjamín sa dostal do povedomia ďalších ľudí a že sme mohli byť pri tom.“

„Ponúkol som Pánu Bohu svoj život...“

P. Benjamín Martinský sa narodil v Likavke pri Ružomberku 1. marca 1921 ako piate dieťa z jedenástich v rodine Martonových. V rodnej obci nadobudol základné vzdelanie, keď absolvoval 5 tried ľudovej školy. Ako dvanásťročného ho na podnet miestneho farára rodičia poslali na štúdiá do Trnavského gymnázia. Gymnaziálne štúdiá boli u neho spojené s pobytom v jezuitskom internáte Stanislavov. Rodičia napriek chudobným pomerom prispievali na syna mesačným poplatkom 250 korún. Priateľské prostredie, ako aj rozhodnutia ďalších spolužiakov stať sa jezuitom (Štefan Senčík, František Šatura) ho podnietili naplniť túžbu po kňazskom povolání, ktorú mal už v detstve. Noviciát začal 30. júla 1938 v Ružomberku. Po zložení sľubov zostal v tamojšom junioráte, kde aj zavŕšil svoje gymnaziálne štúdiá maturitou. V roku 1941 si zmenil priezvisko z Marton na Martinský. Po maturite v roku 1943 pokračuje vo filozofických štúdiách na rehoľnom inštitúte v Trnave a dokončí ich v Brne. Jeho túžbou je ísť do Ruska a evanjelizačne pracovať v tamojších misiách. Pre tento zámer ho nadchol P. Dieška, a tak sa začal učiť po rusky. V jeseni 1946 odchádza na dvojročnú magisterku do Levoče. V tamojšom malom seminári je prefektom pre stredoškóľákov a vedie aj Mariánsku kongregáciu. Po magisterke prichádza do Bratislavy a rok študuje filozofiu na Filozofickej fakulte UK. V septembri 1949 začne teologické štúdiá na Teologickom inštitúte sv. Alojza v Trnave.

Teologické štúdiá nedokončí pre likvidáciu rehole v apríli 1950. S ostatnými scholastikmi odchádza do internácie v Jasove, v Podolínci a 5. septembra je zaradený s ďalšími spolužiakmi do Pracovno-technických práporov. Počas tejto služby pracoval na vojenských stavbách v Plzni, v Prahe a v železniariňach v Kladne. V čase dovolenky navštívil J. E. Róberta Pobožného, ktorý ho tajne v prítomnosti kaplá-

na Pavla Kaľavského 12. 11. 1950 v nemocničnej kaplnke v Rožňave tajne vysvätil na kňaza. Primičnú svätú omšu slávil tajne v kruhu svojej rodiny. Po prepustení z PTP si na jeseň 1952 našiel prácu v Handlovej a po roku, s pomocou priateľov, novú prácu na KNV v Žiline. Tu pracoval ako úradník na cenovom oddelení a neskôr ako plánovač na plánovacom oddelení KNV. Na odporúčanie P. Rudolfa Mikuša slúžil duchovným vedením tajne prijatým novicom Karolovi Čiernemu a Jozefovi Baďurovi, ktorí pracovali na hygienickej stanici v Žiline. V skrytosti navštevoval pátrov J. Baka a J. Diešku ktorí sa po niekoľko rokov ukrývali v Ružomberku v rodine Šulíkových a prinášal im veci pre osobné štúdium. Navštívil aj pátrov F. Litvu a M. Petráša (1951), ktorí sa krátko ukrývali u notára Krišku v Likavke a pripravovali sa na emigráciu. P. Oskara Formánka schovávalujúceho sa u Grantnerovcov v Lubochni

navštevoval, aby mu pomáhal s literatúrou (1952). Býval v Žiline-Strážove, až do zatknutia 21. novembra 1955. Následne ho prokuratúra 8. decembra 1955 obžalovala z nelegálnej činnosti združovania sa proti Československej republike. Na súdnom pojednávaní 13. januára 1956 bol odsúdený trestom odňatia slobody na 3 a pol roka. Po jeho odvolaní mu súd v Prahe v marci 1956 zvýšil trest odňatia slobody na 6 rokov. Na výkon trestu nastúpil do Valdíc, neskôr do Jáchymova, kde pracoval v uránových baniach. Z tohto obdobia si doniesol na slobodu zranenie na hrudníku ktoré sa mu stalo pri závale v bani. Pekné svedectvo o P. Martinskom vydal v Turíne don A. Srholec SDB, ktorý s ním počas internácie pracoval pri ťažbe uhlia na Tmavom dole v Rtyni. V máji 1960 sa dostal vďaka amnestii prezidenta ČSR na slobodu a našiel si prácu v uhoľnej bani v Handlovej. Po dvoch rokoch sa páter Martinský vrátil do Žiliny a zamestnal sa v panelárni, až kým neskôr prijal nové ponúknuté miesto v chemickej továrni.

Často navštevoval v Žiline rodinu Koščových, keďže ich otca Ladislava poznal z čias magisterky v Levoči. Keď domáca pani očakávala štvrté dieťa a počas rizikového tehotenstva prišli zdravotné ťažkosti, lekári naliehali na ňu, aby svoje problémy riešila interrupciou. Ona ako veriaca nechcela toto riešenie pripustiť a prosila mnohých, i pátra Benjamína modlitby. Pri poslednej návšteve u nich, 23. decembra 1963, páter Benjamín počas rozlúčky pri odchode uistil utrápenú tehotnú ženu slovami: „Buďte pokojná, vo veľkom pokoji. Ponúkol som Pánu Bohu svoj život, aby sa Stanko šťastlivo a zdravo narodil a aby jeho matka bola zachovaná pre všetky svoje deti. Cítim, že Pán Boh moju obeť prijal.“ Zatvoril dvere a v tichosti odišiel. Po tejto návšteve páter 3. januára 1964 pracoval pri lepení podlahy v materskej škole na Rauchovej ulici v Žiline. Z nevetranej miestnosti po čase chcel odísť jeden z robotníkov a pri odchode vo dverách si pripálil cigaretu. Acetónové výpary z lepenej podlahovej krytiny boli spolu s prichádzajúcim kyslíkom pripravenou horľavou zmesou, ktorá hneď v miestnosti vzbĺkla. Páter spolu s ďalšími tromi spolupracovníkmi utrpel najťažšie popáleniny. Najprv sa liečil na traumatologickom oddelení v žilinskej nemocnici a neskôr ho letecky, so 4. stupňom popálenín, previezli do Ostravy. V Žiline sa 17. februára narodil v spomínanej rodine chlapec Stanislav. Jeho matka, ktorú P. Benjamín uistil o svojej modlitbe a obeti, bola tiež zdravotne v poriadku. Na druhý deň po krste malého Stanislava Košča – 23. februára 1964 – páter zomrel. V rodnej Likavke ho pochovali 27. februára 1964 na cintoríne vedľa farára Janovčíka, ktorý ho pokrstil. Ulica, na ktorej v Žiline býval (predtým Mičurinova) dnes nesie jeho meno.

Miroslava Raksová

„Neapolský mastin mi vrátil radosť do života“

Vo voľnom čase hľadáme to, čo nás naplní, upokojuje alebo jednoducho robí šťastnými. Niektorí rád číta knihy, iní nevynechajú premiéru v divadle, ďalší si zas vychutnajú dobré jedlo či prechádzky v prírode. Medzi všetkými týmito záľubami však vyniká jedna, ktorá si vyžaduje nielen čas, ale aj srdce – láska ku psom. Psy sú pre mnohých nielen domácimi miláčikmi, ale skutočnými členmi rodiny. V nasledujúcom rozhovore s Annou Chynoranskou sa pozrieme na to, ako vyzerá život s nimi, čo všetko obnáša starostlivosť o psa a aké krásne momenty nám môžu priniesť.

Pani Chynoranská, pochádzate z Liptovského Mikuláša, no dlhé roky už žijete v Likavke. Ako sa začal váš príbeh so psami?
O zvieratá som sa zaujímala od detstva, ale psy boli vždy mojou srdcovou záležitosťou. Od malička som mala pri sebe aspoň jedného verného štvornohého kamaráta. Aj keď bolo obdobie, keď som sa viac venovala deťom, psy nás stále sprevádzali – mali sme bernardínku Dženku a malú bišonku Lilku, ktoré boli súčasťou našej rodiny.

Kedy prišla vaša prvá skúsenosť s neapolským mastinom?

Keď deti vyrástli a mali sme viac času, rozhodli sme sa opäť zaobstarať psa. Mój partner v mladosti choval mastinov a túžil sa k nim vrátiť. A tak k nám prišiel Leon – náš prvý neapolský mastin. Spočiatku som k tomuto plemenu nemala blízko, ale veľmi rýchlo som sa doňho zamilovala. Bol nádherný, majestátny a prekvapivo jemný. S bišonkou Lilkou si vytvorili silné puto.

Zúčastňovali ste sa s ním aj výstav?

Áno, keďže mal preukaz pôvodu, skúsili sme to a veľmi nás to chytilo. Objavili sme

nový svet – výstavy, cestovanie, ľudí so spoločnou vášňou. Bolo to niečo, čo nás naplnilo.

Leon však, žiaľ, odišiel priskoro...

Áno, bola to pre nás veľká rana. Lilka zomrela prirodzene, v starobe, no Leon nás opustil len o dva mesiace neskôr – mal len štyri roky. Zlyhalo mu srdce kvôli vrodenej vade. Veľmi nás to zasiahlo.

A potom prišiel Tiberio?

Presne tak. Vedeli sme, že bolesť zo straty dokáže zmierniť len nové šteniatko. Tiberio del Nolano k nám prišiel z Neapola. Už jeho pohľad si nás získal. Bol to nový začiatok. Vrátil nám úsmev aj radosť do života. Tiberio pokračuje tam, kde skončil Leon. Sprevádza nás na výstavách doma aj v zahraničí, kde získal viacero prestížnych titulov. Má výnimoč-

né kvality, ktoré oceňujú nielen rozhodcovia, ale aj diváci.

Zatiaľ absolvoval 10 výstav a získal:

- 8 × CAC
- 5 × CACIB
- 7 × BOB

Chceli ste aj chovať. Ako to dopadlo?

K Tiberiovi sme priviedli sučku Chiaru. Našou túžbou bolo vybudovať chovateľskú stanicu. Žiaľ, Chiarinka bola vážne chorá – mala leukémiu. Napriek návrhu chovateľa, aby sme ju vymenili za zdravé šteniatko, sme sa rozhodli nechať si ju. Bojovali sme o každý jej krôčik. Robili sme pre ňu všetko čo jej mohlo pomôcť. Absolvovali sme s ňou fyzioterapie, rehabilitácie s pani doktorkou MVDr. Barborou Jurášovou, ktorá ju doslova držala na nohách. Dožila sa len jedného roka, no žila s nami naplno a bola nesmierne milovaná.

Pokračujete v chove ďalej?

Áno, dnes máme troch mastinov – Tiberia, Runu a Carinu. Tiberio je výstavne veľmi úspešný – je slovenský aj český šampión krásy a čoskoro dúfame aj v titul interšampióna. Získal už niekoľko prestížnych ocenení

naše tréningy sú vždy plné dobrej nálady a pozitívnej energie.

Úspech závisí aj od stravy?

Veľký podiel na jeho výstavných úspechoch má najmä genetický základ po rodičoch,

doma i v zahraničí. Za jeho úspechmi stojí aj kvalitná starostlivosť – správna výživa, výcvik a láska.

Kto vám pomáha s výcvikom?

Trénujeme pod vedením pána Jagera, ktorého si nesmierne vážime. Má výnimočný cit pre psov a

vo veľký vplyv má aj naša starostlivosť a stravovanie. Krmíme psy výhradne mäsom obohateným o zeleninu či ovocie a samozrejme nesmú chýbať ani výživové doplnky na podporu kĺbov, srsti a celkovej vitality.

Máte pocit, že je v Likavke silná komunita milovníkov psov?

Rozhodne áno. Veľmi si vážim ľudí ako Andrejku Adamčiakovú, ktorá chová bradáčov, pána Bakoša s krásnymi rotvajermi či Mareka Siteka so stredoázijským ovčiakom Bašarom, Štefka Dúhu so svojimi ovčiakmi. Sú to ľudia, pre ktorých je pes člen rodiny. A presne tak by to malo byť.

Čo by ste odkázali ľuďom, ktorí stratili psa a váhajú, či si zaobstarať nového?

Strata psa bolí. Ale nového psíka si neberiete preto, aby ste nahradili toho predošlého. To ani nejde. Psia láska sa nenahrádza – ona sa rozrastá. Ľudské srdce má úžasnú schopnosť prijať ďalšieho člena, dať mu domov, lásku a starostlivosť. A pes vám to vráti desaťnásobne – oddanosťou, vernosťou a každodennou radosťou.

Príbeh Anny Chynoranskej je dôkazom toho, že vzťah medzi človekom a psom dokáže prekročiť hranice obyčajného spolunažívania. Je to puto plné vernosti, obetavosti a hľbokej lásky. Neapolský mastin Tiberio jej priniesol späť nielen úsmev, ale aj zmysel pre krásu spoločných chvíľ, ktoré formujú každý deň. Napriek stratám a bolesti sa pani Chynoranská nevzdala a svoj domov naplnila opäť životom a šťastím. Jej príbeh môže byť inšpiráciou pre všetkých, ktorí váhajú – lebo ako sama hovorí, psia láska sa nenahrádza. Ona sa rozrastá.

Miroslava Raksová

Človek a príroda

Je človek súčasťou prírody alebo jej nepriateľ? A naopak – je pre nás príroda zdrojom energie a oddychu, alebo územím plným mikroskopických nepríjemných parazitov? Téma nepríjemného parazita sa opäť dostáva do podvedomia Slovákov v čase, kedy nás to už všetkých ťahá viac do lesa a tešíme sa na jeho prvé plody, je mimoriadne dôležitá. Na Slovensku v posledných rokoch stúpa výskyt závažného ochorenia pečene, ktorú spôsobuje pásomnica líščia, ktorá sa najviac vyskytuje v okresoch na severe Slovenska.

Echinococcus multilocularis – pásomnica líščia má povest najmenšej a zároveň najsmrteľnejšej pásomnice na svete, ktorá vyvoláva ochorenie echinokokózu (líščia choroba), ktorá keď je neliečená alebo nesprávne liečená končí smrťou v priebehu 10 – 15 rokov od nákazy. Echinokokóza sa prejavuje tvorbou mnohopočetných cyst v pečeni (98%), ale aj v pľúcach a mozgu. Ide

o veľmi agresívne, smrteľné ochorenie pečene, v mnohom podobné rakovine pečene.

Definitívnym hosťom parazita v našich podmienkach je najmä líška, vlk, drobné cicavce. U týchto hosťov sa dospelé pásomnice nachádzajú v tenkom čreve, často vo veľkom množstve, nákaza sa šíri vajčkami v truse. Z domácich zvierat sa nákaza na človeka prenáša nakazenými psami, ktoré sa často nakazia práve v lese pri love drobných lesných cicavcov alebo hrabaním v zemi. Vajčka z trusu parazita sa dostávajú do prostredia, kde pri vhodných podmienkach dokážu prežívať a sú infekčné aj viac ako rok.

Ako sa môžete nakaziť pásomnicou líščou? Infekcia môže číhať v neumytých daroch prírody – čučoriedky, jahody, bylinky či huby. Pozor aj na blízky kontakt s vašim domácim miláčikom (vajčka z výkalov hostiteľa môžu ulpieť aj na srsti psíka), kontaminovanú vodu, zle umytú alebo neumytú zeleninu. Prevenciou pred echinokokózou je hlavne dôkladná hygiena rúk a umývanie ovocia a zeleniny. Nakazených líšok u nás nie je málo, približne tretina líšok je zdrojom infekcie, ale v

niektorých oblastiach je ich ešte viac. Lekári riešia toto ochorenie antiparazitikami, čiastočným odstránením pečene ale aj transplantáciou. Prípady ochorenia každoročne narastajú, je to spôsobené najmä premnožením líščej populácie a klimatickými zmenami. Poľovníci eliminujú ročne okolo 25 tisíc ks líšok a tým významne zasahujú do premnoženej líščej populácie tak, aby ochránili aj obyvateľstvo pred týmito nákazlivými chorobami.

Je dané, že ľudia budú vždy ohrození zoonotickými parazitmi, pretože majú blízky vzťah s domácimi a divokými zvieratami a zdieľajú rovnaké prostredie. Riziká nakazenia stúpajú spolu so zvyšujúcou sa interakciou s voľne žijúcimi živočíchmi (najmä urbanizáciou toho, čo bolo ich životným prostredím).

Z prírody si teda – okrem lesných plodov a zážitkov – môžeme niekedy odnieť aj neželaný suvení. Buďme preto zodpovední voči sebe ale aj voči prírode.

Lesu zdar
PZ LIKAVA CHOČ

Škola v prírode Liptovský Ján

V týždni od 26. 5. do 30. 5. sa 39 žiaci druhého, tretieho a štvrtého ročníka zúčastnili Školy v prírode v Liptovskom Jáne. Z toho bolo 16 dievčat a 23 chlapcov. O pedagogický dozor a bezpečnosť detí sa postarali pani učiteľky Mgr. Viera Bakošová, Mgr. Iveta Čutková a Mgr. Jana Koledová. Zdravotnícku opateru zabezpečila naša milá a osvedčená pani zdravotníčka Mária Hrabušová.

Po rozlúčke s rodičmi sme naložili kufre a vybrali sa za spoznávaním nových dobrodružstiev do Liptovského Jána. Náš Penzión Liptov bol situovaný v krásnom prostredí pri potoku. Hneď pri ňom sa nachádzala trampolína, šmýkačky, hojdačky a altánok, čomu sa deti veľmi potešili. Po príchode sme deti rozdelili do izieb. Izby boli útulné a pekne vybavené. Po obede sme navštívili Minipark Slovensko, kde mohli deti vidieť miniatúry rôznych známych slovenských hradov a zaujímavých miest. Najviac sa deťom ale páčili chodiace vláčiky. Večer sme mali zoznamovaciu diskotéku a deti si pripravili krátky program: Izba baví izbu.

V utorok sa deti vyšantili v bazéne v nom hoteli Fitak. Užili si vodné hry aj chvíle relaxu. Poobede sa už deťom venovali naši vtipní animátori Samko – Prízrak

a Vladka – Meňavka. Animátori si deti hneď získali a pripravili program plný smiechu, pohybu a dobrej nálady. Deti zapájali do rôznych hier, súťaží, tímovej práce. Večer bola opäť diskotéka, tentoraz pod holým nebom pri zurčiacom potôčiku. Deti sa poriadne odviazali a predviedli krásne choreografie, ktoré mali nacvičené zo školského klubu detí. Animátori boli z detí unesení a odmenili ich veľkou pochvalou.

V stredu sme navštívili Stanišovskú jaskyňu, ktorá nás očarila svojimi podzemnými krásami. Každé dieťa dostalo vlastnú baterku a so skúsenými sprievodcami sme poznávali jedinečnú jaskyňu Slovenska. Museli sme prekonať aj strach z úzkych priestorov a tmy. Návšteva jaskyne bola pre deti neopakovateľným zážitkom. Večer si deti zahrli hru Konzervy verzus Géniovia, kde deti boli Konzervy a pani učiteľky a animátori boli Géniovia. Po vyrovnanom boji nakoniec vyhrali Konzervy – deti. Za odmenu dostali deti na druhý deň netradičné „Raňajky do postele.“

Vo štvrtok aj napriek nepriaznivému počasiu sme navštívili Mincovníčkovu, kde si deti mohli vyskúšať zábavnú aktivitu, pri ktorej si vyrobili vlastnú mincu. Šli sme sa prejsť okolo Liptovskej kade, kde sa nachádza termálny prameň a voda pre-

ukazuje liečivé vlastnosti. Keby nám prišlo počasie, tak by sa deti mohli aj okúpať. Veríme, že sa sem deti vrátia aj so svojimi rodičmi a navštívia aj Vyhlídkovú vežu. Večer nás čakala zábavná nočná hra, pri ktorej deti hľadali poklad. Deti museli navzájom spolupracovať a preukázať odvahu. Odmenou im bola sladká odmena a diplom za odvahu.

Večer sme zakončili Talentárium, kde deti preukázali svoju šikovnosť hraním rôznych scénok, spievaním, tančekom, recitovaním, ale aj hraním na hudobných nástrojoch. Prekvapili chlapci, ktorí si pripravili akčné scénky a svojimi hereckými výkonmi všetkých pobavili. Dievčatá sa zas predviedli peknými tančekom. Miško Kondra zarecitoval povesť, s ktorou vyhral 1. miesto v celoslovenskej súťaži Šaliansky Matko. Danko Muďička zahral na ústnej harmonike. Deti hodnotila porota v zložení: žiak, animátor a pani učiteľka. Boli sme prekvapení, aké

rôzne talenty sa v deťoch skrývajú. Víťazi boli všetky deti, ktoré mali odvahu a ukázali svoj talent pred ostatnými.

Potom sme ešte vyhodnotili aktivity za celý týždeň a deti boli odmenené diplomami za športové aktivity, tance, spevy, ale aj najlepší papkáči. Lebo o deti bolo dobre postarané aj v rámci stravy. Raňajky mali deti zabezpečené formou švédskych stolov. A kuchári zabezpečili stravu aj deťom s rôznou potravinovou intoleranciou. Najväčšími šikovníkmi Školy v prírode sa stali Ninka Mišovičová a Oskar Kaločan. Zároveň sme vyhodnotili aj izby s najlepším poriadkom počas celého týždňa. Najlepšie si udržovali poriadok dievčatá: Alžbetka a Veronika Koledová, Sofinka Rázgová, Ninka a Livka Mišovičová a Stelka Timková.

Vyvrcholením večera bola tombola. Každé dieťa si vylosovalo lístok a v rámci tomboly získalo balíček, v ktorom boli rôzne upomienkové predmety a sladkos-

ti. Zároveň každý získal diplom za úspešné zvládnutie Školy v prírode.

Toto všetko by nebolo možné zorganizovať bez sponzorskej podpory. V mene detí ďakujeme za sponzorskú spoluprácu starostovi obce Ing. Mariánovi Javorkovi a Likavskému urbáru v zastúpení Ing. Ľubomírom Durdíkom.

V piatok sme sa už pobalili a poriadili. Ešte sme stihli krátku prechádzku okolo penzióna. A na obed sme sa šťastlivo vrátili do školy. Všetky deti chválime za správanie a aj tie najmenšie zvládli vydržať týždeň bez rodičov, naučili sa väčšej samostatnosti a nadviazali nové kamarátstva. Veríme, že si posilnili aj svoje zdra-

vie a imunitu. Každý deň sme prešli skoro 8 kilometrov, zaplávali si, zrelaxovali v teplom bazéniku, zašportovali a hlavne dýchali čistý vzduch v krásnom prostredí. A o tom je Škola v prírode.

Z Liptovského Jána sme si odniesli množstvo krásnych spomienok, nových priateľstiev a úsmevov. Bola to škola plná prírody, dobrodružstiev a radosti!

Mgr. Viera Bakošová

Vďaka turistom – pre turistov

Záujem o turistiku z roka na rok rastie, no zodpovedať tomu by mala aj kvalita a bezpečnosť na našich turistických chodníkoch. Jar sa ozvala dosť rýchlo a naša chuť vyraziť do prírody nás hnala ku krásnym túram a výhľadom. Dobrovoľníci z Klubu turistov v Likavke - KST CHOČ LIKAVKA, mali veľké vízie a ciele. Opraviť a zveľaďiť cestičky našich hôr.

Prvé kroky po zimnom období viedli k sprístupneniu chodníka na Predný Choč, ktorý patrí medzi obľúbené a najčastejšie navštevované miesta. Chlapci a ženy vzali do rúk čakany, píly, lopaty a vykonali prerezávku popadajúcich stromov, zosvahovanie chodníka, tiež urobili lavičky a stôl, osadili informačné tabule.

Druhou brigádou, na ktorej bolo treba popracovať, nás čakala v lokalite Čebrať. Legenda opisuje: „Meno Čebrať je netypické, jedna z povestí hovorí o tom, ako ku pomenovaniu došlo. Údajne za ním stoja traja zemanovia, čo chodili žobrať. Bohabojný pustovník ich zakliadal na tri vrchy potom, čo vyriekol „Mních, žobrať choď!“ a ľudia porozumeli tak, že vzniknuté vrchy nazvali - Mních, Čebrať, Choč.“

Naša partia s chuťou pracovať vyrazila do terénu. Terén bolo treba vyschodkovať, vysvahať a do zeme osadiť oporné žrde. Keďže na upravované miesta nevedie žiadna lanovka, potrebné veci a materiál vynášali na vlastných pleciach. Dúfajme, že ich úsilie a snaha bude slúžiť návštevníkom po dlhé roky.

Ďalšou brigádou bola úprava traverzového chodníka od Spuštiaka smerom na Predný Choč. Opravilo sa 12 úsekov a prerezali spadnuté stromy. V máji dobrovoľníci z klubu turistov opäť spojili sily a pustili sa do opravy studničky -- smerom na Predný Choč. Vzali náradie a za dominantou „HRAD LIKAVKA“ bola nanovo vybudovaná pomaly zaniknutá studnička. Do náročného mokrého terénu sa kopal, betonovalo a nosilo množstvo skál, z ktorých je vyvedená drenáž na odtekanie vody pred studničkou. V neposlednom rade bude

zhotovená a osadená drevená strieška. Pot a námaha stála za zvuk žblnkoty vody a pohľadu na „TÚ“ našu studienku. Nech slúži turistom a návštevníkom dlhé roky na odpočinok a osvieženie sa vodou z Likavského prameňa. Za všetko toto úsilie a mnoho pracovných dní k zveľaďovaniu patrí veľká

vďaka členom klubu KST CHOČ LIKAVKA, dobrovoľníkom a sympatizantom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na brigádach s láskou a odhodlaním. Za materiálnu pomoc ďakujeme starostovi obce Likavka Ing. Mariánovi Javorkovi a obci Likavka.

Zároveň Vás srdečne pozývame dňa 29.8. 2025 na Výstup SNP na Predný Choč a tiež 26.12. 2025, kedy sa koná Štefanský výstup na Čebrať. Viac informácií o našich turistických akciách nájdete na facebookovej stránke KST CHOČ Likavka.

Prajeme veľa šťastných turistických kilometrov. HORÁM ZDAR.

KST CHOČ Likavka

Jakub Hyko: Skončili sme na štvrtom mieste, s čím sme jednoznačne spokojní

Po poslednom zápase 7. futbalovej ligy TJ Máj Černová – OŠK Likavka 2:1, zhodnotil tréner Likavky Jakub Hyko uplynulú sezónu s uspokojením.

„Pred sezónou sme si v klube nejaké konkrétne ciele nedávali, čo sa týka konkrétneho umiestnenia. Chceli sme predovšetkým hrať príťažlivý futbal pre diváka, čo sa nám, myslím, aj celkom darilo. Skončili sme na konečnom štvrtom mieste, s čím sme jednoznačne spokojní. Odohrali sme viacero výborných zápasov. V 7. kole sme doma deklasovali Ilanovo 9:2 a diváci si prišli na svo-

je. Najvyššie však staviam zápas 24. kola vo Važci a v ňom naše víťazstvo 5:2. Vo Važci sa body získavajú len veľmi ťažko, a my sme tam dokázali získať všetky tri. Podali sme kolektívny výkon a ukázali kvalitnú hru. Na chlapcov som bol po zápase veľmi hrdý. Ešte aj dnes ma mrzí prehra 1:2 v Liptovskej Teplej. S domácimi sme držali krok, no opäť raz sme pozahadzovali veľa dobrých šancí. Opakujem však, so sezónou som veľmi spokojný.“

*Pavol Svrček
foto P. Lorko a J. Olejník*

VII. liga LFZ dospelí						
#	Mužstvo	U	V	R	P	Body
1	Lipt. Teplá	26	25	1	0	76
2	Černová	26	19	3	4	60
3	Lisková	26	18	4	4	58
4	Likavka	26	14	3	9	45
5	Ludrová	26	11	8	7	41
6	Lipt. Ján	26	13	2	11	41
7	Važec	26	11	5	10	38
8	Lipt. Sliache	26	8	5	13	29
9	Smrečany-Žiar	26	7	6	13	27
10	Hybe	26	7	4	15	25
11	Lúčky	26	6	6	14	24
12	Dúbrava	26	7	2	17	23
13	Ilanovo	26	4	7	15	19
14	Hrboltová	26	2	4	20	10

Vydarený bežecký formát pod Likavou, aj s minútou ticha

LIKAVKA – Preteky, ktorých centrum sa v roku 2018 zo stredu obce presunulo na tamojší futbalový stánok, prilákali 250 účastníkov. Najprv na miestnom zelennom koberci sme videli milé súboje najmladšieho drobizgu, keď len predškôlkov bolo 61 a od osemstovky sa už šliapalo aj mimo areálu Obecného športového klubu.

Pred spoločným štartom na dve nosné dištancie 12 200 m a 6 150 m, bola minúta ticha za pravidelného účastníka a štvornásobného víťaza hlavnej mužskej kategórie Behu oslobodenia Likavky Poliaka Jana Wydru, ktorý v januári tragicky zahynul, keď na ceste ukrajoval zo svojej tréningovej jednotky. Potom zaznel štartovný výstrel a dal do pohybu 78 párov nôh.

Opäť víťaz z Poľska, druhý M. Vlčko

U mužov lanské prvenstvo obhájil Emil Drabik z Poľska. „Z klubu MOK Mszana Dolna sme prišli hlavne kvôli Jankovi Wydrovi. Chceme navštíviť aj ďalšie podujatia, kde pravidelne chodieval. On ma aj svojho času priviedol k behu a tiež vlni sem do Likavky,“ vyznal sa absolútne najrýchlejší muž a víťaz kategórie do 39 rokov. „Likavka je super. Fajn trať, kopce, zbehy, proste všetko, čo má takýto kros obsahovať. Od začiatku až do konca som bežal sám, svojim tempom,“ dodal 25-ročný vytrvalec.

Opäť dobeh aj s Otlíliou

Ako druhý dobehol Ružomberčan Matúš Vlčko, ktorý podobne ako predtým na Švošovskej pätnástke, cieľ preťal aj s dcérkou

Otlíliou v kočíku. „Dlho som v Likavke neštartoval, v tomto termíne prednosť dostával Národný beh Devín – Bratislava, alebo Kysucká desiatka. No teraz, ako som už viackrát povedal, kvôli otcovským povinnostiam, vyberám si behy v regióne, ktoré si nevyžadujú dlhé cestovanie. Išiel som z plného tréningu, po päťdesiatich ‘kilákokoch’ za dva dni. V kopcoch to človek cítil, ale podarilo sa mi to dobre zvládnuť. Od začiatku do konca som si kontroloval svoju pozíciu,“ vpravil spokojný Vlčko (roč. nar. 1990).

Bronzový najlepší veterán

Tretie priečka na 12 200 m v absolútnom poradí patrila smelo možno povedať, že bardovi týchto pretekov 48 – ročnému Jozefovi Dubašákovi z Popradu.

„Bez ohľadu na vek, stále sa sem rád vraciam. Určite, aj budúci rok môžete so mnou rátať. Snažím sa udržiavať si športovú formu, hoci už to nie je ako za mlada. Z celkovej tretej priečky sa úprimne teším. Pravidelne Likavku navštevujem aj so svojimi zverencami, tentoraz, z rôznych dôvodov, išlo len o 5 – člennú mini skupinku. Vždy je tu výborná organizácia, skvelá atmosféra a príjemné stretnutie so známymi bežcami.“

Na trati sme súperili, no v cieľi v prvom rade kamaráti,“ dal sa počuť víťaz prvej veteránskej kategórie (od 40 do 49 rokov), ktorý už päťkrát na tomto podniku triumfoval celkove medzi mužmi. „Áno, mám aj doma na stálo jeden putovný pohár,“ doložil Dubašák.

Ďalší triumf K. Paulínyovej

Na 6150 m dištancii bola celkove najúspešnejšia Katarína Paulínyová z Martina, ktorá v tomto roku už prestúpila do spoločnosti nad 50 rokov. „Mám to tu veľmi rada. Do Likavky chodím každý rok, teraz sa mi ale bežalo ťažšie. Keď je človek prechorený, tak v kopcoch to cíti na dychu,“ vpravila známa vytrvalkyňa a porovnala aj starý a aktuálny ženský okruh:

„Ja mám rada takisto krátke, rýchle trate po ceste. Podobná tu bola predtým. Avšak súčasná má väčšie čaro. Najmä výhľady, keď bežíte traverzom k hradu sú naozaj úžasné.“

Pódiá Liptákov

Z nášho regiónu ako prvá prebehla cieľom Veronika Váleková, víťazka medzi ženami od 35 do 49 rokov. „Išlo sa mi parádne, bolo to až nad očakávanie,“ podotkla členka TJ Družba Smrečany/Žiar. „Kopce i zbehy mi zvyknú robiť problémy, ale teraz to bolo super. Trať je perfektná, taká všetochuť.“

Z mužov kratšiu vzdialenosť najrýchlejšie ukrojil Ján Kamenský z Liptovského Petra. „Chodím sem od deväťdesiatych rokov, no aj s nejakými prestávkami. Keďže som čerstvý šesťdesiatnik, už som nebežal dve kolá, len jedno. Musím si zvykať na kratšie, a rýchlejšie trate. Skôr mi však vyhovujú dlhšie. Aj tu by som si ‘dvanástku’ viac užil. Čo sa týka pretekov, boli perfektné, ako vždy. Chvalabohu, pravidelne nás

tu privíta i pekné počasie,“ rozprával Kamenský, ktorý ovládol kategóriu nad 60 rokov.

Pod Likavou to bola pekná oslava bežeckého pohybu, aj so špičkovým organizátorským rukopisom „Do celého chodu pretekov bolo zainteresovaných 104 ľudí, pričom pomocnú ruku podali aj všetky zložky v obci,“ prezradil tamojší starosta a zároveň riaditeľ pretekov Marián Javorka.

VÝSLEDKY.

Hlavná trať 12 200 m – Muži do 39 rokov: 1. Drabik (Poľ.) 43:57,50, 2. Vlčko (Vlčatá) 45:09,59, 3. Gabrys (Poľ.) 47:05,93, do 49 rokov: 1. Dúbašák (AK Steeple Poprad) 46:29,63, 2. Šedivý (Running fitness pieni-

ny) 49:52,51, do 50 rokov: 1. Bielik (Beesinside team) 48:56,43, 2. Zvara (Svetielko nádeje Banská Bystrica) 53:24,58, 3. Škerlanec (Nitra) 54:18,10.

Trať 6 150 m – Muži nad 60 rokov: 1. Kamenský (Liptovský Peter) 28:17,34, 2. Lyznicki (Poľsko) 30:10,42, 3. Kramár (Turčianska Štiavnica) 30:24,99, ženy do 34 rokov: 1. Stromková (AC Kriváň Liptovský Mikuláš) 29:55,61, 2. Ďurechová (TJ Tatran Hybe) 31:20,15, 3. Karlíková (Vlčatá) 31:45,14, do 49 rokov: 1. Váleková (TJ Družba Smrečany/Žiar) 29:30,94, 2. Hrašková (Lomná) 31:20,39, 3. Javorská (Liptovský Mikuláš) 31:50,20, 50 – 59 rokov: 1. Paulínyová (AK ZTS Martin) 26:19,39, 2. Valienková (Rajecké Teplice) 34:57,68, 3. Mu-

droňová (Jasenová), nad 60 rokov: 1. Lenčová (ŠK Detva v pohybe) 38:22,31, 2. Mlákova (Ružomerské strely) 41:10,04, 3. Podhradská Danová) 41:41,23.

Vítazi mládežníckych kategórií – najmladšie žiactvo: Ivan (Liptovský Mikuláš) – Mišiaková (Kalameny), mladšie žiactvo: Lipták (AK Steeple Poprad) – Lešňovská (MPK Dolný Kubín), staršie žiactvo: Murček (AK ZTS Martin) – Sadloňová (TJ Tatran Hybe), doraste: Kubala (AK ZTS Martin) – L. Váleková (KBL Jasná Liptovský Mikuláš).

Ján Svrček

foto Ján Svrček a Jozef Olejník

Ten náš rod slávny je, na cti nič nestráca,
grófska ja dcéra som, som z rodu Pongrácza.
Keď z komnaty mojej pod hrad sa pozerám,
vidiac tú nádheru, veľkú radosť mám.

Ondrej Dubovec – Rozprávková Zuzana

Slušnosť, tá mi káže vždy, keď sa pozdravím,
o tom, čo som, kto som, vždycky sa predstavím.
Richtárom som býval roky, ťažké a aj krásne,
život môj pomaly, ale isto hasne.

Pred očami vidím tú krásnu krajinu,
veľmi rád poznávam našu históriu.
Poznávam dejiny, no však v prvom rade,
Vedieť ja chcem všetko o Likavskom hrade.

„Ja sa tiež predstavím, nie som žiadna víla,
Povedať o sebe, prišla moja chvíľa.
Mňa poznať nemôžete, bývam tu na hrade,
rada sa prechádzam v tej mojej záhrade.
V záhrade pestujem liečivé bylinky
naučila som sa to od starej maminky.

Z hradu von nechodím, nemám nové šaty,
Kúpiť nemám za čo, zmizol poklad zlatý.
Chvíľku, keď som spala, prišli sem zbojníci,
ukradli dukáty, čo boli v truhlici.
Teraz, keď ich nemám, ťažko sa mi žije
a z mojich milých mi už nikto nežije.

Môj pra-pradedo s Turkami bojoval,
za to mu náš pán kráľ Likavu daroval.

Na vysokom brale mocný zámok stojí,
Vojst do neho večer, to sa každý bojí.
Po jeho komnatách, že vraj až do rána,
prechádza sa smutná krásna mladá panna.
Uveriť tomuto rozhodne sa priechim,
kým sa ja osobne o tom nepresvedčím.

Bol večer májový, mesiac svietil jasne,
nevedel som, ako to so mnou dopadne.
Brána vždy do hradu bývala zamknutá,
teraz, to čudné je, bola odomknutá...
Nebolo v komnatách nikde ani ducha,
len prievan dverami či cez okná fúka.

Snáď to pravda bude, že tu nik nebýva,
no ale ktože to z dvora na mňa kýva?
Na dvore však nikto, ticho je tu všade,
neviem, ako som sa ocitol v záhrade.
Keď pozriem pred seba, myslím, že to tóna,
je to predsa pravda, veď tu stojí ona.

Pozdravím: „Pán Boh daj!“ Ona sa usmeje.
Tie jej krásne vlasy vetríček rozveje.

Na lúke zelenej, akoby včiel roje,
veľmi sa mi páčia tie slovenské kroje.“
-“To, čo si videla, je veľký detský bál,
v širom svete známy Folklórny festival.
Krásne spevy, tance sú prejav mladosti,
o rok ich uvidíš, budeš žiť v radosi.

„Radosť i keď veľká, rýchlo mi zaniká,
zas ma chyť smútok, srdcom mi preniká.
Čakať rok a cítiť tú veľkú samotu
v chladnom hrade bývať, prežívať pustotu.
Za mnou sa zatvorí ťažká hradná brána,
rozlúčim sa s vami, volám sa Zuzana.“

“Neboj sa, nebudeš viacej bývať sama,
zahojí sa smútku, tvojho srdca rana.

Neuveríš tomu, poviem ti novinu,
že práve v Likavke máš svoju rodinu.
Ich zámok menší je, dobre sa v ňom býva
a hrad už prázdnotou nech bez teba žíva.
Na hrade zima je, v tomto býva teplo,
teba tu Zuzanka, tvoje šťastie stretlo.

Komnatu pre teba isto peknú majú,
uvidíš, ako ťa všetci veľmi radi majú.
Počúvaj, to tebe muzikanti hrajú
a život veselý tiež zo srdca prajú.
Ži tu šťastne s nami, tak ako v rozprávke,
vítame ťa všetci, tu, v našej Likavke.

